

METODIKA TVORBY PERSONÁLNYCH AUTORÍT

vo formáte MARC 21: Formát pre authority
s interpretáciou Pravidiel RDA

Príručka používateľa Verzia V 2.1

Vypracovala: Ľudmila Rohoňová

© Slovenská národná knižnica Martin

CIP

Metodika tvorby personálnych autorít vo formáte MARC 21: Formát pre autority s interpretáciou Pravidiel RDA : príručka používateľa : verzia V 2.1 / vypracovala Ludmila Rohoňová. - 1. vyd. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2020

personálne autority - RDA - metodiky

ISBN 978- 80- 8149-143-6

EAN 978 80 81491436

Obsah

Úvod.....	3
Pravidlá RDA a ďalšie základné štandardy.....	4
Osoba a rod/rodina - entity a atribúty v RDA.....	5
Personálna autorita.....	8
Personálne autority podľa pravidiel RDA vo formáte MARC 21.....	9
Polia 100, 400 a 500 v autoritatívnom zázname.....	10
Prehľad polí a podpolí formátu MARC 21: Formát pre autority používaných pri tvorbe personálnych autorít.....	11
Pokyny pre zápis jednotlivých polí a podpolí formátu MARC 21: Formát pre autority s interpretáciou pravidiel RDA.....	15
001 Evidenčné číslo záznamu (NO).....	17
003 Zdroje evidenčného čísla záznamu (NO).....	17
005 Dátum a čas posledného spracovania (NO).....	18
008 Údaje pevnej dĺžky (NO).....	19
035 Systémové kontrolné číslo (O).....	28
040 Zdroj katalogizácie (NO).....	29
042 Kód autentifikácie/autorizácie (NO).....	30
046 Špeciálne kódované údaje (NO).....	30
100 Hlavné záhlavie – osobné meno (NO).....	31
400 Smerovanie odkazu – pozri - osobné meno (O).....	73
500 Smerovanie odkazu – pozri aj - osobné meno (O).....	76
368 Ďalšie súvisiace informácie o osobe (O).....	90
370 Súvisiace miesta (O).....	92
372 Oblasť pôsobnosti (O).....	94
373 Afiliácia. Súvisiaca skupina/korporácia (O).....	95
374 Povolanie (O).....	96
375 Pohlavie (O).....	98
376 Informácie o rode/rodine (O).....	100
377 Súvisiaci jazyk (O).....	101
665 Odkaz na históriu záhlavia (O).....	102
670 Zdroj nájdených informácií (O).....	103
678 Biografické alebo historické údaje (O).....	109
856 Elektronické umiestnenie a prístup (O).....	113
958 Formálne deskriptory (O).....	115

Úvod

Vážení používateľa,

dovoľujem si predstaviť Vám publikáciu „Metodika tvorby personálnych autorít vo formáte MARC 21: Formát pre autority s interpretáciou Pravidiel RDA : príručka používateľa. Verzia V. 2.1.

Príručka prináša nielen prehľad pôvodných a nových polí formátu MARC 21: Formát pre autority používaných pri tvorbe personálnych autorít a pokyny pre zápis jednotlivých polí a podpolí tohto formátu. Snaží sa priblížiť filozofiu, teóriu a praktický význam tvorby personálnych autorít, evidentne orientovaný na používateľa.

Príručka je druhou verziou s danou témou. Má za cieľ uviesť knihovníkov do základných princípov pravidiel RDA v súvislosti s tvorbou personálnych autorít, oboznámiť ich s terminológiou štandardu, ako aj s jeho vplyvom nielen na tvorbu súboru autorizovaných selekčných údajov ale na celé katalogizačné a bibliografické spracovanie.

S príručkou sa bude ďalej pracovať, aby sa dospelo k definitívnym riešeniam, zváženiu alternatívnych možností štandardu a tiež k riešeniu niektorých problémov vyplývajúcich zo špecifik slovenského jazyka.

Pri tvorbe príručky boli použité tieto zdrojové dokumenty:

RDA : Resource Description & Access. Revízia 2016. Slovenské vydanie. Martin : Slovenská národná knižnica, 2017. ISBN 978-80-8149-092-7.

RDA : Resource Description & Access. 2016 Revision. Includes changes and updates through April 2016. Dostupné na: <<http://www.rdatoolkit.org/development/April2016release/>>.

MARC 21: Format for Authority data. Washington : Library of Congress, 1999 Edition. Update No. 1 (October 2000) through Update No. 31 (December 2020). Dostupné na: <<http://www.loc.gov./marc/authority/>>.

RDA in MARC Authority Data. Dostupné na: <http://www.itsmarc.com/crs/mergedprojects/helpauth/helpauth/rda_in_marc_authority_data.htm>.

Autorka

Pravidlá RDA a ďalšie základné štandardy

Všeobecnými princípmi platnými pre identifikáciu osôb a rodov/rodín a vyjadrením vzťahov medzi entitami 2. skupiny osobou, rodinou a korporáciou reprezentovanou autoritatívnym záznamom a/alebo identifikátorom, a s ňou vo vzťahu stojacich osôb, rodín a korporácií, teda vzťahmi medzi entitami 2. skupiny podľa FRBR a FRAD, sa zaoberá oddiel 3. oddiel pravidiel RDA. Definované vzťahy môžu byť prezentované označením vzťahu (RDA: Príloha K).

V spomínanom oddieli sú stanovené všeobecné zásady a pokyny pre voľbu a zápis preferovaného a odlišného mena osoby a rodu/rodiny a k spracovaniu ďalších identifikačných prvkov/znakov osôb a rodov/rodín. Obsahujú tiež zásady použitia preferovaného mena osoby a rodiny v súvislosti s ďalšími identifikačnými znakmi pre tvorbu autoritatívneho záznamu, ktorý osobu a rod/rodinu reprezentuje, ako aj pre použitie odlišných foriem mena pri tvorbe autoritatívneho záznamu.

Principiálnym rámcom pravidiel RDA sú konceptuálne modely FRBR a FRAD.

Bibliografické dáta, ktoré popisujú entity stojace vo vzťahu so zdrojom, odrážajú vo všeobecnosti vlastnosti a vzťahy spojené s entitami osoba, rodina, korporácia a miesto, definovanými vo FRAD. Tieto entity definujú aj pravidlá RDA.

Medzi pravidlami RDA a AACR2 je evidentný značný stupeň kompatibility.

Najväčšie zmeny oproti pravidlám AACR2 zaznamenal v zázname personálnej autority zápis atribútov entít osoba a rod/rodina na úrovni samostatných štruktúrovaných údajov - ďalšie súvisiace informácie, oblasť pôsobenia, afiliácia, profesia, pohlavie, informácie o rodine, súvisiaci jazyk. Tejto skutočnosti sa prispôbil aj formát MARC 21: Formát pre autority, v ktorom boli pre zápis týchto údajov vytvorené nové polia.

Aj keď nie je interpunkcia ISBD súčasťou pravidiel, pri tvorbe personálnych autorít sa všeobecne zachováva.

Osoba a rod/rodina - entity a atribúty v RDA

Vo vzťahu k FRAD reflektujú RDA vo všeobecnosti prvky a vzťahy, ktoré súvisia s entitami osoba, rod/rodina, korporácia a miesto, ktoré sú definované vo FRAD. Tieto entity sú definované aj v RDA.

Osoba - individuálna alebo ako individuálne sa prezentujúca entita ustanovená alebo prijatá jednotlivcom alebo skupinou

Rodina - viaceré osoby príbuzné narodením, sobášom, adopciou alebo podobným legálnym statusom, alebo prezentujúce sa ako rodina

Korporácia - organizácia alebo skupina osôb a/alebo organizácií, ktorá je identifikovaná určitým menom a ktorá koná alebo môže konať ako celok

Miesto - lokácia identifikovaná označením

Atribúty entít osoba a rod/rodina

Atribúty sú vlastnosti asociované/súvisiace s entitami. Na základe atribútov môže formulovať používateľ svoje vyhľadávacie požiadavky.

Atribúty entity osoba:

Preferované meno osoby

Variantné meno osoby

Dáta asociované s osobou - narodenie, úmrtie, obdobie činnosti

Titul osoby

Pohlavie

Miesto narodenia a miesto úmrtia

Súvisiaca krajina

Bydlisko ; Adresa / Miesto asociované s osobou

Afiliácia

Jazyk osoby

Oblasť pôsobnosti

Povolanie/profesia

Biografia/dejiny

Identifikátor

Atribúty entity rod/rodina:

Preferované meno rodu/rodiny

Variantné meno rodu/rodiny

Dáta rodiny, dáta súvisiace s rodom/rodinou

Typ rodiny

Miesto asociované s rodinou

Oblasť pôsobnosti

Dejiny rodiny

Identifikátor

Záznam autority mapuje aj vzájomné vzťahy medzi entitami osoba, rodina, ale aj vzťahy týchto entít ku korporáciám.

a) Vzťahy medzi rovnakými entitami

osoba ↔ osoba

rodina ↔ rodina

b) Vzťahy medzi entitami odlišného typu

osoba ↔ rodina

osoba ↔ korporácia

osoba ↔ miesto

rodina ↔ miesto

rodina ↔ korporácia

Osoba môže vstupovať do vzťahov:

k iným osobám - rodinné vzťahy (životní partneri, súrodenci, rodičia atď.) a pracovné vzťahy

k svojim odlišným identitám - pseudonymy, spoločné pseudonymy

k rodine - príslušnosť k rodu/rodine

ku skupine alebo korporácii, v ktorej pôsobí, ktorú zastupuje, reprezentuje

k miestu, ktoré sa viaže k jeho životným dátumom, kde žije, pôsobí

Funkčné ciele a princípy tvorby personálnych autorít

Sú orientované na používateľa a jeho požiadavky:

- a) nájsť osoby a rodiny, ktoré zodpovedajú vyhľadávacím kritériám používateľa
- b) identifikácia osoby a rodiny, reprezentovanej autorizovanými údajmi, teda potvrdenie, že reprezentovaná osoba alebo rodina zodpovedá hľadanej osobe alebo rodine, alebo ju treba odlišiť v okruhu viacerých osôb alebo rodín s tým istým alebo podobným menom
- c) pochopiť vzťah medzi použitým menom, ktoré sa používa na reprezentáciu osoby alebo rodiny a iným menom, pod ktorým je osoba alebo rodina známa (napr. iná jazyková forma mena)
- d) pochopiť, prečo je určité meno preferovanou formou mena alebo variantnou formou mena (RDA 8.2)

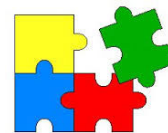
Status identifikácie osoby a rodu/rodiny

Status identifikácie osoby a rodu/rodiny je stupeň autentifikácie dát, ktoré identifikujú osobu alebo rod/rodinu.

- a) Status: úplne etablovaný = hotová, overená personálna autorita. Dáta stačia k definitívne platnému vytvoreniu personálnej autority pre osobu alebo rod/rodinu

- b) Status: provizórny = návrh personálnej autority. Dáta nestačia k definitívne platnému vytvoreniu personálnej autority pre osobu alebo rod/rodinu

- c) Status: predbežný = dáta neobsahujú zdroj popisu personálnej autority

Personálna autorita

Autorizovaný selekčný údaj

100 0#	\$a Ján Pavol \$b II.,	\$c pápež,	\$d 1920-2005
	Preferovaná forma mena	Identifikačný prvok	Životopisné dátumy

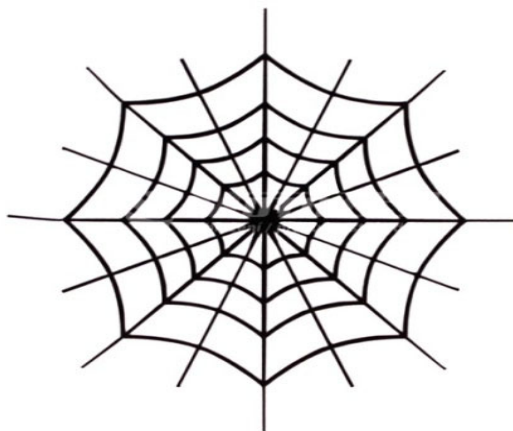
Odlíšné /Variantné formy mena

400 0#	\$a Jan Pavel \$b II., \$c pápež, \$d 1920-2005	Iná forma mena
400 0#	\$a Giovanni Paolo \$b II., \$c pápež, \$d 1920-2005	Iná forma mena
400 1#	\$a Wojtyła, Karol, \$d 1920-2005	Svetské meno
400 1#	\$a Jawień, Andrzej, \$d 1920-2005	Pseudonym
510 2#	\$a Katolícka cirkev. \$b Pápež (1978-2005 : Ján Pavol II.)	Súvisiaca korporácia

Atribúty entity osoba

368 ##	\$c svätý	Iné označenie osoby
368 ##	\$d pápež	Titul osoby
370 ##	\$a Wadowice, Poľsko \$b Vatikán \$c Poľsko \$c Vatikán	Súvisiace miesto
372 ##	\$a teológia	Oblasť pôsobenia
373 ##	\$a Katolícka cirkev	Afiliácia
374 ##	\$a pápeži \$s 1978 \$t 2005	Profesia/Povolanie
375 ##	\$a muž	Pohlavie
377 ##	\$a pol \$a lat	Súvisiaci jazyk

Personálne autority podľa pravidiel RDA vo formáte MARC 21

Tvorba personálnych autorít je nevyhnutná pre potreby manažmentu preferovaných a variantných foriem mien osôb a rodov/rodín používaných na úrovni selekčných údajov.

Pri tvorbe personálnych autorít pracujeme s preferovaným a variantným menom osoby alebo rodu/rodiny, resp. s preferovanou a variantnou formou mena osoby a rodu/rodiny.

Meno osoby alebo **rodu/rodiny** je slovo, znak alebo skupina slov a/alebo znakov, pod ktorými je osoba alebo rod/rodina známa.

Aby mohla byť osoba alebo rod/rodina identifikovaná, rozdeľujú sa mená osôb a rodov/rodín nasledovne:

- a) preferované meno osoby alebo rodu/rodiny - autorizovaný selekčný údaj - autorizovaná forma mena
- b) odlišné meno osoby alebo rodu/rodiny, variantná forma mena

Preferované meno osoby alebo rodu/rodiny

Preferované meno osoby alebo rodu/rodiny je meno alebo forma mena, pomocou ktorej sa dá osoba alebo rod/rodina najlepšie identifikovať a ktorá slúži ako základ pre autorizovaný selekčný údaj - autorizovanú formu mena, ktorý reprezentuje osobu alebo rod/rodinu (RDA 9.2.2 ; RDA 10.2.2)

Preferované meno osoby alebo rodu/rodiny, teda autorizovaná forma mena je povinným údajom autoritatívneho záznamu.

Odlišné meno osoby alebo rodu/rodiny, variantná forma mena

Odlišné, variantné meno osoby alebo rodu/rodiny je meno alebo forma mena, pod ktorou je osoba alebo rod/rodina známa, ale odlišuje sa od mena alebo formy mena, ktorá bola zvolená ako preferované meno (RDA 9.2.3 ; RDA 10.2.3).

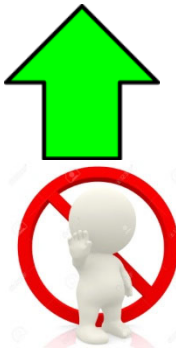

Odlišné meno osoby alebo rodu/rodiny, variantná forma mena, je voliteľným údajom autoritatívneho záznamu a môže byť uvedená v autoritatívnom zázname na dvoch úrovniach:

- a) na úrovni nepoužívanej/zakázanej formy mena a plní úlohu smerovania odkazu POZRI
- b) na úrovni ďalšej preferovanej teda používanej formy mena a plní úlohu smerovania odkazu POZRI AJ

Vo formáte MARC 21: Formát pre autority zapisujeme preferované meno osoby alebo rodu/rodiny do poľa 100 a odlišné meno/mená do polí 400 a 500. Polia majú identické indikátory a identickú štruktúru podpolí. Pole 100 je neopakovateľné, pole 400 a 500 je opakovateľné.

Polia 100, 400 a 500 v autoritatívnom zázname

Meno	MARC 21	Význam
Preferované meno	Pole 100 Neopakovateľné	Autorizovaná forma mena Autorizovaný selekčný údaj
Odišné meno Variantná forma mena Odišná od autorizovanej formy mena Nie je preferovaná, zakazuje sa používať	Pole 400 Opakovateľné	Smerovanie odkazu POZRI Odkazuje na autorizovanú formu mena
Odišné meno Variantná forma mena Odišná od autorizovanej formy mena ALE! Preferovaná vo viacerých bibliografických entitách Používa sa	Pole 500 Opakovateľné	Smerovanie odkazu POZRI AJ Odkazuje navzájom 2 a viac autorizovaných foriem mien

Prehľad polí a podpolí formátu MARC 21: Formát pre authority používaných pri tvorbe personálnych autorít

Návestie NO

001 Evidenčné číslo záznamu (Sysno) (NO)

003 Identifikátor kontrolného čísla (NO)

005 Dátum a čas posledného spracovania (NO)

008 Údaje pevnej dĺžky (NO)

035 Systémové kontrolné číslo (O)

\$a Systémové kontrolné číslo pridelené v inom KIS (O)

\$z Zrušené/neplatné systémové kontrolné číslo (O)

040 Zdroj katalogizácie (NO)

\$a Agentúra, ktorá urobila originálnu katalogizáciu (NO)

\$b Kód jazyka katalogizácie (NO)

\$c Agentúra transformujúca záz. do strojom čitateľnej podoby (NO)

\$d Značka agentúry, ktorá upravila (modifikovala) záznam (O)

\$e Skratka použitých pravidiel popisu (NO)

042 Kód autentifikácie/autorizácie (NO)

\$a Autentifikačný/Autorizačný kód

046 Špeciálne kódované údaje (NO)

\$f Rok narodenia

\$g Rok úmrtia

\$s Počiatočný dátum časového obdobia/rozmedzia činnosti

\$t Konečný dátum časového obdobia/rozmedzia činnosti

100 Hlavné zázhlavie - osobné meno (NO)

\$a Osobné meno (NO)

\$q Rozvinuté iniciály rodného/krstného mena (NO)

\$b Rímske číslice (NO)

\$c Doplnky a tituly spojené s menom, iné než dátumy (O)

\$d Dátumy spojené s menom (NO)

368 Ďalšie súvisiace informácie o osobe

\$c Iné označenie osoby (O)

\$d Titul osoby (O)

\$s Počiatočný dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

\$t Konečný dátum časového obdobia/rozmedzia (O)

370 Súvisiace miesto (O)

\$a Miesto narodenia (NO)

\$b Miesto úmrtia (NO)

\$c Súvisiaca krajina (O)

\$e Miesto bydliska (O)

\$f Iné súvisiace miesta (O)

\$s Počiatočný dátum časového rozmedzia (NO)

\$t Konečný dátum časového rozmedzia (NO)

372 Oblasť pôsobenia (O)

\$a Oblasť pôsobenia (O)

\$s Počiatočný dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

\$t Konečný dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

373 Afiliácia. Súvisiaca korporácia/skupina - (O)

\$a Súvisiaca skupina/korporácia (O)

\$s Počiatočný dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

\$t Konečný dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

374 Povolanie (O)

\$a Povolanie (O)

\$s Počiatočný dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

\$t Konečný dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

375 Pohlavie (O)

\$a Pohlavie (O)

\$s Počiatočný dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

\$t Konečný dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

376 Informácie o rodine (O)

\$a Typ rodiny (O)

\$b Meno prominentného člena rodiny (O)

\$c Dedičné tituly (O)

\$s Počiatočný dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

\$t Konečný dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

377 Súvisiaci jazyk (O)

\$a Kód jazyka (O)

400 Smerovanie odkazu – pozri - Osobné meno (O)

\$a Osobné meno (NO)

\$q Rozvinuté iniciály rodného/krstného mena (NO)

\$b Rímske číslice (NO)

\$c Doplnky a tituly spojené s menom, iné než dátumy (O)

\$d Dátumy spojené s menom (NO)

\$i Označenie vzťahu/Odkazovacia fráza

\$w Kontrolné podpole (NO)

500 Smerovanie odkazu – pozri aj - Osobné meno(O)

\$a Osobné meno (NO)

\$q Rozvinuté iniciály rodného/krstného mena (NO)

\$b Rímske číslice (NO)

\$c Doplnky a tituly spojené s menom, iné než dátumy (O)

\$d Dátumy spojené s menom (NO)

\$i Označenie vzťahu/Odkazovacia fráza

\$w Kontrolné podpole (NO)

665 Odkaz na históriu záhlavia (O)

\$a Text poznámky

670 Zdroj nájdených informácií (O)

\$a Zdroj citácie (NO)

\$b Nájdená/získaná informácia (NO)

678 Biografické alebo historické údaje (O)

\$a Biografické alebo historické údaje (O)

856 Elektronické umiestnenie a prístup (O)

\$u Adresa elektronického zdroja (O)

Pokyny pre zápis jednotlivých polí a podpolí formátu MARC 21: Formát pre authority s interpretáciou pravidiel RDA

Návestie (NO)

Návestie je prvé pole autoritatívneho záznamu. Je povinné. Nemá žiadne indikátory a podpolia, údaje sú definované pozíciou. Má pevnú dĺžku 24 znakových pozícií (00-23). Tvoria ho číslice a abecedné kódy.

Poznámka: V systéme Virtua sa návestie záznamu vytvára automaticky, po zadaní základných parametrov autoritatívneho záznamu: Authority data a Author/Name.

Znakové pozície:

Pozície 00-04

Dĺžka záznamu

Pozícia 05

Status záznamu

a doplnený záznam

c opravený záznam

d zrušený záznam

n nový záznam

s zrušený záznam, záhlavie sa rozdelilo na 2 alebo viac záhlaví

x zrušený záznam, záhlavie bolo nahradené iným záhlavím

Pozícia 06

Typ záznamu

z záznam súboru autorít

Pozície 07- 08

Pozície nedefinované

Pozícia 09

Použitá znaková sada

MARC-8

A UCS/Unicode

Pozícia 10

Dĺžka indikátorov

Pozícia 11

Dĺžka označenia podpoľa

Pozície 12-16

Bázová adresa údajov

Pozícia 17

Úroveň úplnosti záznamu

n úplná úroveň

o neúplná úroveň

Pozície 18-19

Pozície nedefinované

Pozície 20-23

Mapa adresára

Počet znakov dĺžky poľa

Dĺžka počiatočnej znakovej pozície

Dĺžka implementačne definovanej časti

Nedefinovaná pozícia

Príklad:

01148nz a 2200265n 4500

001 Evidenčné číslo záznamu (NO)

Pole obsahuje evidenčné číslo, ktoré prideluje záznamu knižnično-informačný systém organizácie (v prípade SNK VTLS Virtua) pri jeho vytváraní alebo distribúcii. Kód inštitúcie, ktorá toto číslo záznamu prideluje, sa nachádza v poli 003. Pole je povinné, nemá pevne stanovenú štruktúru, fixné pozície, indikátory ani kódy podpolí.

Príklad:

001 0220451 [sysno]

003 SK-MaSNL

003 Zdroje evidenčného čísla záznamu (NO)

V tomto poli sa zapíše kód organizácie (agentúry, knižnice), ktorá pridelila evidenčné číslo do poľa 001. V prípade SNK Martin to bude kód národnej knižnice pridelený z MARC Code list for Organizations, ktorý spravuje Library of Congress (Dostupné na: <http://www.loc.gov/marc/organizations/org-search.php>). Tento údaj by mal generovať systém.

Poznámka: Systém Virtua generuje automaticky pole 003 v tvare VRT. Tento problém sa rieši a malo by sa dospieť ku generovaniu korektného kódu SNK.

Indikátory: Žiadne

Podpolia: Žiadne

Príklad:

003 SK-MaSNL

005 Dátum a čas posledného spracovania (NO)

Pole obsahuje 16 znakov určujúcich dátum a čas poslednej transakcie záznamu. Dátum a čas slúži ako identifikátor verzie záznamu. Softvér spravidla tento údaj dopĺňa automaticky.

Indikátory: Žiadne

Podpolia: Žiadne

Údaj sa vypíše podľa schémy: RRRRMMDDHHMMSS.D

R rok

M mesiac D deň H hodina M minúta S sekunda . bodka

D desatina sekundy

Príklad:

005 20040312151047.0

[12. marec 2004, 15:10:47]

Poznámka: Dátum prvého uloženia záznamu do databázy (vstupný dátum) sa zachováva v poli 008/pozícia 00-05 a zostáva nemenný.

008 Údaje pevnej dĺžky (NO)

Pole obsahuje 40 znakových pozícií (00-39), ktoré poskytujú kódované informácie o zázname ako celku a o špeciálnych bibliografických aspektoch hlavného záhlavia v poli 100 alebo smerovacích odkazov z polí 400 a 500.

Abecedné kódy sa zapisujú malými písmenami.

Pole umožňuje zakódovať veľké množstvo informácií a vo veľkom percente prípadov vytvára podmienky pre absenciu polí s duplicitným kódovaným obsahom.

Poznámka:

V systéme VTLS Virtua sa zapisujú údaje v editore poľa 008. Zápis je vlastne vyznačenie slovných pojmov v editore, ktoré systém prepracuje na kódy príslušných pozícií poľa 008.

Znakové pozície

Pozície 00-05

Dátum uloženia záznamu do súboru/databázy (Date entered on file)

Dátum a čas prvého uloženia záznamu do databázy (vstupný dátum). Tento dátum generuje systém vo forme RRRMMDD a pri akejkoľvek manipulácii so záznamom sa zachováva a zostáva nemenný.

Evidencia zásahov do záznamu sa uvádza vo forme **RRRMMDDHHMMSS.D** v poli 005 a taktiež ju generuje systém. Systém VTLS Virtua uchováva v poli 005 maximálne 3 takéto údaje.

Pozícia 06

Priame alebo nepriame geografické spresnenie (Direct or indirect geographic subdivision)

Pre personálne záhlavie (100) sa v prevažnej miere použije kód # - geografické spresnenie sa nepoužíva (not subdivided geographically)

Pozícia 07

Transliterácia (Romanization scheme)

Kód označuje prítomnosť alebo absenciu transliterácie a príslušnej transliteračnej schémy.

Používané kódy:

Kód **n** – neaplikovateľné/not applicable - záhlavie (pole 100) bolo zapísané v latinke

Kód **b** – národný štandard/national standard - záhlavie (pole 100) bolo transliterované do latinky

Kód **a** – medzinárodný štandard/international standard

Poznámka:

Ak je hlavné záhlavie transliterované, transliterácia sa riadi príslušnými pravidlami a normami platnými pre slovenský jazyk.

Pozícia 08

Jazyk katalógu (Language of catalogue)

Kód označuje, či je záhlavie a štruktúra jeho odkazov platná podľa pravidiel používaných pri stanovení záhlaví pre katalógy v angličtine, francúzštine alebo oboch.

Používame výplňový znak | (nekóduje sa).

Pozícia 09

Druh záznamu (Kind of record)

Kód označuje, či záznam reprezentuje autorizované alebo neautorizované záhlavie.

Používame kód **a** – autorizované záhlavie.

Pozícia 10

Katalogizačné pravidlá (Descriptive cataloguing rules)

Kód označuje katalogizačné pravidlá pre menný popis použité pri tvorbe autorizovaného záhlavia.

Použijeme kód **z** - iné

Pozícia 11

Heslár/tezaurus (Subject heading system/thesaurus)

Kód označuje systém predmetových záhlaví/tezaurus, ktorý bol použitý pri tvorbe záhlavia 100.

Používame výplňový znak | (nekóduje sa).

Nemožno použiť kód **n** – neaplikovateľné. V tom prípade by nebolo možné použiť záhlavie ako predmetové heslo/záhlavie.

Pozícia 12

Typ edície (Type of series)

Kód označuje typ záhlavia pre edíciu obsiahnutú v poli 100 autoritatívneho záznamu.

Používame kód **n** – neaplikovateľné. Záhlavie v poli 100 nie je záhlavím pre edíciu.

Pozícia 13

Číslovaná alebo nečíslovaná edícia (Numbered or unnumbered series)

Kód označuje, či je záhlavie v poli 100 číslovaná alebo nečíslovaná edícia.

Používame kód **n** – neaplikovateľné. Záhlavie v poli 100 nie je záhlavím pre edíciu.

Pozícia 14

Použitie ako hlavné/vedľajšie záhlavie (Heading use – main or added entry) Kód označuje, či záhlavie v poli 100 možno použiť v bibliografických záznamoch ako hlavné alebo vedľajšie záhlavie.

Používame kód **a** – vhodné.

Pozícia 15

Použitie ako vedľajšie predmetové záhlavie (Heading use – subject added entry)

Kód označuje, či záhlavie v poli 100 možno použiť v bibliografických záznamoch ako predmetové vedľajšie záhlavie.

Používame kód **a** – vhodné.

Pozícia 16

Použitie vedľajšieho záhlavia pre edíciu (Heading use – series added entry) Kód označuje, či je záhlavie v poli 100 vhodné použiť v bibliografických záznamoch ako vedľajšie záhlavie pre edíciu.

Používame kód **b** – nevhodné.

Pozícia 17

Typ predmetového podhesla (vecného spresnenia) (Typ of subject subdivision)

Kód označuje typ predmetového podhesla obsiahnutého v poli 100 (tematické, formálne, chronologické, geografické, jazykové).

Používame kód **n** – neaplikovateľné. Záhlavie v poli 100 nie je predmetové heslo.

Pozície 18-27

Nedefinované znakové pozície

Generované systémom – medzery # alebo výplňové znaky |.

Pozícia 28

Typ vládnej agentúry (Type of government agency)

Kód označuje, či záhlavie v poli 100 predstavuje vládnu agentúru.

Používame kód # – nie je vládna agentúra.

Pozícia 29

Hodnotenie odkazu (Reference evaluation)

Kód označuje, či sa pri smerovaní odkazov z polí 400 a 500 hodnotila zhoda s pravidlami použitými pri tvorbe záhlavia v poli 100.

Používame kód **a** – odkazy (polia 400 a 500) **sú konzistentné** so záhlavím v poli 100

Používame kód **n** – neaplikovateľné – autoritatívny záznam **nemá odkazy** (polia 400 a 500)

Pozícia 30

Nedefinovaná znaková pozícia

Generovaná systémom – medzery # alebo výplňové znaky |.

Pozícia 31

Aktualizácia záznamu (Record update in process)

Kód označuje, či sa predpokladá zmena v zázname (najmä možná zmena záhlavia v poli 100).

Používame kód **a** – záznam možno použiť, je vhodný.

Pozícia 32

Rozlíšiteľnosť osobného mena (Undifferentiated personal name)

Kód označuje, či osobné meno zaznamenané v poli 100 patrí jednej alebo viacerým osobám.

Používame:

kód **a** – rozlíšiteľné osobné meno – meno v poli 100 je jedinečné a rozlíšené. ***Tento kód je platný pre väčšinu personálnych záhlaví v poli 100.***

kód **b** – nerozlíšiteľné osobné meno – meno v poli 100 patrí viacerým osobám a nie je diferencované. Používame ho v prípade, že nie sme schopní rozlíšiť dve a viaceré osoby, ktoré používajú rovnaké osobné meno.

Pozícia 33

Úroveň autorizácie (Level of establishment)

Kód označuje do akej miery zodpovedá formulácia záhlavia 100 pravidlám mennej katalogizácie kódovaným v 008/10 a/alebo konvenciam predmetového heslára/tezauru kódovaným v 008/11.

Používame kód **a** – plne autorizované.

Poznámka: V systéme VTLS Virtua kód a znamená úplnú zhodu s pravidlami.

Pozície 34-37

Nedefinované znakové pozície

Generované systémom – medzery # alebo výplňové znaky |.

Pozícia 38

Modifikácia záznamu (Modified record)

Kód označuje:

záznam je modifikovaný z hľadiska obsahu

záznam je modifikovaný napr. kvôli znakom, ktoré nie je možné zapísať v strojom čitateľnej podobe

záznam prekračuje limit povolený systémom

Používame kód **#** - nemodifikovaný

Pozície 39

Zdroj katalogizácie (Cataloguing source)

Kód označuje tvorcu/pôvodcu autoritatívneho záznamu.

V prípade KIS3G a systému Virtua je tvorca autoritatívneho záznamu:

kód **#** - národná bibliografia

kód **c** – participanti KIS3G, ktorí sa podieľajú na kooperatívnej katalogizácii

knižnice mimo KIS3G

Ďalšie kódované údaje v poli 008 v systéme VTLS Virtua

Systém VTLS Virtua umožňuje v poli 008 uviesť aj ďalšie kódované údaje, ktoré nepatria do množiny 40 kódovaných znakov pre autoritatívny záznam. Tieto ďalšie kódované údaje sa prenesú do návestia (LDR) a poľa 999 a systém ich požaduje.

Sú to tieto kódované údaje:

Údaj	Kód	Kóduje sa v poli	Zobrazuje sa
Status záznamu	n (nový záznam)	008	LDR/05
	c (opravený/revidovaný záznam)	008	LDR/05
Úroveň úplnosti záznamu	n (úplný autoritatívny záznam)	008	LDR/17
	o (neúplný autoritatívny záznam)	008	LDR/17
Jazyk autoritatívneho záhlavia (pole 100)	slo (napr.)	008	999

Jazyk autorizovaného selekčného údajja - hlavného záhlavia

Trojmiestny kód jazyka autorizovaného záhlavia (pole 100) požaduje systém VTLS Virtua a úzko súvisí s kódom na pozícii 07 v poli 008 - **Transliterácia (Romanization scheme)**. Kód jazyka autorizovaného záhlavia slovenských osôb bude vždy **slo** (slovenčina) a **zobrazí sa v poli 999**.

V systéme VTLS Virtua sa kódujú oba prvky - jazyk hlavného záhlavia a transliterácia v poli 008.

Kódovanie jazyka hlavného záhlavia (pole 100) je vždy sprevádzané príslušným kódom na pozícii 07, na ktorej sa používajú kódy:

Kód **n** – neplikovateľné/not applicable - záhlavie (pole 100) bolo zapísané v latinke

Kód **b** – národný štandard/national standard - záhlavie (pole 100) bolo transliterované do latinky

Kód **a** – medzinárodný štandard/international standard

Príklady:

008 Kód jazyka hlavného záhlavia : slo

008/07 Transliterácia: n *[záhlavie (pole 100) bolo zapísané v latinke]*

100 1# \$a Dušek, Dušan, \$d 1946-

008 Kód jazyka hlavného záhlavia : rus

008/07 Transliterácia: b *[národný štandard - záhlavie (pole 100) bolo transliterované do latinky]*

100 1# \$a Puškin, Aleksandr Sergejevič, \$d 1799-1837

008 Kód jazyka hlavného záhlavia : bul

008/07 Transliterácia: b *[národný štandard - záhlavie (pole 100) bolo transliterované do latinky]*

100 1# \$a Botev, Christo, \$d 1848-1876

008 Kód jazyka hlavného záhlavia : ger

008/07 Transliterácia: n *[záhlavie (pole 100) bolo zapísané v latinke]*

100 1# \$a Hesse, Herman, \$d 1877-1962

008 Kód jazyka hlavného záhlavia : eng

008/07 Transliterácia: n *[záhlavie (pole 100) bolo zapísané v latinke]*

100 1# \$a Shakespeare, William, \$d 1564-1616

008 Kód jazyka hlavného záhlavia : fre

008/07 Transliterácia: n *[záhlavie (pole 100) bolo zapísané v latinke]*

100 1# \$a La Fontaine, Jean de, \$d 1621-1695

Poznámka:

Kód jazyka autorizovaného selekčného údaja - hlavného záhlavia si nezamieňame s jazykom katalogizácie. Jazyk katalogizácie je kódovaný v poli 040 v podpoli \$b.

Príklad 1: Pole 008 vo VTLŠ Virtua: 140303 n|az|nnabbn n aaa

Pozícia	Údaj	Kód
00-05	Dátum vytvorenia záznamu: 4.3.2014, 10 hod. 9 min.	140303
06	Geografické spresnenie: nepoužíva sa	#
07	Transliterácia: záhlavie (pole 100) bolo zapísané v latinke	n
08	Jazyk katalógu: nekóduje sa	
09	Druh záznamu: autorizované záhlavie	a
10	Katalogizačné pravidlá: iné	z
11	Heslár/tezaurus: nekóduje sa	
12	Typ edície: neaplikovateľné	n
13	Číslovaná alebo nečíslovaná edícia: neaplikovateľné	n
14	Použitie ako hlavné/vedľajšie záhlavie: vhodné	a
15	Použitie ako vedľajšie predmetové záhlavie: vhodné	a
16	Použitie vedľajšieho záhlavia pre edíciu: nevhodné	b
17	Typ predmetového podhesla: neaplikovateľné	n
18-27	Nedefinované znakové pozície	# alebo
28	Typ vládnej agentúry: nie je vládna agentúra	#
29	Hodnotenie odkazu: odkazy (v poli 400 a/alebo 500) sú konzistentné s poľom 100	a
30	Nedefinovaná znaková pozícia	# alebo
31	Aktualizácia záznamu: záznam je vhodný	a

32	Rozlišiteľnosť osobného mena: rozlišiteľné osobné meno	a
Virtua 33	Úroveň autorizácie: plne autorizované	a
34-37	Nedefinované znakové pozície	# alebo
38	Modifikácia záznamu: nemodifikovaný	#
39	Zdroj katalogizácie: národná bibliografia	#
Údaje pre Virtua	Nový záznam (n), úplný záznam (n) → v návěstí (LDR) ; hlavné záhlavie v slovenčine (slo) → pole 999 Virtua	

Polia pevnej dĺžky/lokálne polia, ktoré si vyžaduje VTLS Virtua

Lokálne polia Virtua	Údaj	Kód	Pole
Typ záznamu	Autoritatívny záznam	z	LDR/07
Lokálna úroveň záznamu	Editovaný (úplný) záznam	4	999
	Dočasný záznam	2	999
Typ autoritatívneho záznamu	Meno	x	999
Jazyk hlavného záhlavia	Slovenčina (<i>napr.</i>)	slo	999

Poznámka: Typ autorizovaného záhlavia x Meno je zobrazené na pozícii 07 v návěstí (LDR). Táto pozícia je vo formáte MARC 21 prázdna. Systém Virtua si však jej obsadenie vyžaduje a chápe ho ako bibliografickú úroveň záznamu a preto je tento údaj umiestnený v poli 999.

Dočasný a editovaný autoritatívny záznam

Systém VTLS Virtua umožňuje tvorbu autoritatívneho záznamu priamo z autoritatívneho poľa bibliografického záznamu v procese katalogizácie.

Takto vytvorený záznam je dočasným záznamom a má v poli 999 hodnotu 2.

Príklad:

999 \$a VIRTUA2 xslo

Po jeho editovaní sa dočasný záznam stáva úplným záznamom a nadobúda v poli 999 hodnotu 4. Obe hodnoty sú generované systémom Virtua.

Príklad: 999 \$a VIRTUA4 xslo

035 Systémové kontrolné číslo (O)

Pole obsahuje kontrolné číslo, ktoré bolo záznamu pridelené v inom systéme (napr. inom ako VTLS Virtua). Toto systémové kontrolné číslo je iné ako číslo v poli 001 Evidenčné číslo záznamu (sysno).

Indikátory: nedefinované ##

Podpolia

\$a Systémové kontrolné číslo pridelené v inom KIS (O)

\$z Zrušené/neplatné systémové kontrolné číslo (O)

Príklady:

001 ## vtls008293018

[Evidenčné číslo záznamu (sysno) pridelené v systéme Virtua]

035 ## \$a (SNKMA)ma199902642

[Evidenčné číslo záznamu (sysno) pridelené v systéme ALEPH. Po konverzii do Virtua umiestnené do poľa 035]

040 Zdroj katalogizácie (NO)

V poli sa zaznamenajú dohodnuté značky, skratky alebo symboly organizácií, ktoré vytvorili bibliografický záznam v strojom čitateľnej forme. Tieto údaje sú doplnkom k fixnému poľu 008 pozícia 39 (zdroj katalogizácie) a spresňujú pôvod záznamu.

Indikátory: Nedefinované ##

Podpolia:

\$a Agentúra, ktorá urobila originálnu katalogizáciu (NO)

\$b Kód jazyka katalogizácie (štandardne skratka „slo“) (NO)

\$c Agentúra transformujúca záznam do strojom čitateľnej podoby (NO)

\$d Značka agentúry, ktorá upravila (modifikovala) záznam (O)

\$e Skratka použitých pravidiel popisu (NO)

Zo skúseností, ktoré vyplynuli zo spracovania a správy personálnych autorít v systéme VTLS Virtua a po konzultácii s administrátorom systému Virtua, navrhujeme nižšie uvedenú štruktúru poľa 040 pre návrhy autorít a permanentné/schválené authority. Po spracovaní návrhu authority a jej preformulovaní na permanentnú autoritu zostáva kód inštitúcie, ktorá autoritu navrhla v podpoli \$c.

V podpoli \$a sa uvádza kód knižnice (v prípade KIS3G) SNK, ktorá autoritatívny záznam vytvorila alebo pretransformovala návrh authority na permanentnú autoritu a je zodpovedná za aktuálny stav autoritatívneho záznamu.

Príklady:

Návrh authority	Permanentná/schválená autorita
	\$aSNKMA \$b slo \$c SNKMA \$e rda
\$a SNKMA\$vkbb \$b slo \$c \$vkbb \$e rda	\$a SNKMA \$b slo \$c \$vkbb \$e rda
\$a SNKMA\$vkpo \$b slo \$c \$vkpo \$e rda	\$a SNKMA \$b slo \$c \$vkpo \$e rda
\$a SNKMA\$kuruk \$b slo \$c \$kuruk \$e rda	\$a SNKMA \$b slo \$c \$kuruk \$e rda

042 Kód autentifikácie/autorizácie (NO)

Kód dodáva SNK – supervízori personálnych menných autorít v NB SNK.

Indikátory: nedefinované ##

Podpolia:

\$a Autentifikačný/Autorizačný kód

Príklad:

042 ## \$a SNK_NB

046 Špeciálne kódované údaje (NO)

Pole obsahuje v štruktúrovanej podobe uvádzané životopisné/životné dátumy osoby, ktorej meno tvorí autorizované záhlavie.

Indikátory: Nedefinované ##

Podpolia:

\$f Rok narodenia

\$g Rok úmrtia

\$s Počiatkový dátum časového rozmedzia činnosti (NO)

\$t Konečný dátum časového rozmedzia činnosti (NO)

Podpolia \$f, \$g priamo súvisia s podpoľom \$d v poli 100. Do týchto polí sa zapisujú alebo systémovo generujú v štruktúrovanej podobe životopisné dátumy osoby, ktorej meno tvorí autorizovaný selekčný údaj - autorizované záhlavie.

Príklady:

046 ## \$f 1912 \$g 1994

100 1# \$a Strauss, Pavol, \$d 1912-1994

046 ## \$f 1933-

100 1# \$a Rybák, Július, \$d 1933-

Pokiaľ umožňuje zdroj identifikovať začiatok a ukončenie pôsobenia/činnosti osoby, uvedieme tieto dátumy v podpoliach \$s a \$t.

Príklad:

046 ## \$f 1971 \$g 1996 \$s 1988 \$t 1996

100 1# \$a Shakur, Tupac, \$d 1971-1996

100 Hlavné záhlavie – osobné meno (NO)

Obsahuje preferované meno osoby alebo meno rodu/rodiny použité ako autorizovanú formu mena - **autorizovaný selekčný údaj/riadený selekčný údaj** pre meno osoby alebo rodu/rodiny. Uvádza sa v ňom forma mena, ktorá sa používa ako plne etablovaná, teda permanentne platná personálna autorita.

Indikátory:

Používa sa iba 1. indikátor – indikátor formy mena.

Druhý indikátor: Nedefinovaný #

Prvý indikátor: **Indikátor formy mena**

0 meno sa uvádza pod rodným/krstným menom

1 meno sa uvádza pod priezviskom

3 meno sa uvádza pod menom rodiny (rodu)

Podpolia:

Podpolia sa zapisujú väčšinou v nasledovnom poradí:

\$a Osobné meno

Osobné meno môžu tvoriť:

priezvisko + krstné meno

rodné/krstné meno

meno rodu/rodiny

písmená iniciály

skratky, frázy, číslice

\$q Rozvinuté iniciály rodného/krstného mena (NO)

\$b Rímske číslice (NO)

\$c Doplnky a tituly spojené s menom, iné než dátumy (O)

\$d Dátumy spojené s menom (NO)

\$g Ďalšie informácie súvisiace s menom (O)

\$7 Kontrolné číslo záznamu

Interpunkcia:

Za podpoľom \$a sa uvádza čiarka, ak nie je obsadené podpole \$b a podpole \$q.

\$a, \$d

Príklad:

100 1# \$a Bednárík, Jozef, \$d 1947-2013

100 1# \$a Porubjak, Martin, \$d 1944-2015

Za podpoľom \$a sa neuvádza čiarka, ak je obsadené podpole \$b a podpole \$q

\$a \$q, \$d

Príklad:

100 1# \$a Tuwim, D. J. \$q (David James), \$d 1947-

100 1# \$a Barrie, J. M. \$q (Jammes Matthew), \$d 1860-1937

Za podpoľom \$a sa uvádza čiarka, ak je obsadené podpole \$c a nie je obsadené podpole \$d

\$a, \$c

Príklad:

100 1# \$a Bagrid, Leon, \$c Sir

Za žiadnym z podpolí sa neuvádza čiarka, ak nie je obsadené podpole \$c a \$d

\$a

\$a \$q

Príklad:

100 1# \$a Nový, Slavomír

100 1# \$a Makara, Tomáš

100 1# \$a Eyre, A. G. \$q (Anthony Gascoigne)

Meno osoby

Meno osoby je slovo, znak alebo skupina slov a/alebo znakov, pod ktorými je osoba známa.

Preferované meno osoby

Preferované meno osoby je meno alebo forma mena, pomocou ktorej sa dá osoba najlepšie identifikovať a ktorá slúži ako základ pre autorizovaný selekčný údaj - autorizovanú formu mena, ktorý reprezentuje osobu.

Pravidlá RDA odporúčajú určiť ako preferovanú formu mena osoby to meno osoby, pod ktorým je všeobecne známa a dokladujú ju zdroje (prezentácie) jej tvorby a zdroje o nej, ktoré boli vydané v jej materinskom jazyku (RDA 9.2.2.3)

Príklady:

100 1# Karłowicz, Mieczysław, \$d 1876-1909

100 1# Nesbø, Jo, \$d 1960-

100 0# Timrava, \$d 1867-1951

100 1# Matkin, Maxim E.

100 0# Molière, \$d 1622-1673

Preferovaným menom osoby môže byť: skutočné/vlastné meno osoby, pseudonym, zmenené meno osoby, šľachtický titul, prezývka, iniciály, alebo iné pomenovanie.

Preferované meno osoby je povinným údajom autoritatívneho záznamu.

Zásady výberu a zdrojov preferovanej/autorizovanej formy mena

Primárnymi zdrojmi autorizovanej formy mena Slovákov sú slovenské pramenné dokumenty, diela príslušných osôb, slovenské encyklopédie, príručky, biografické slovníky, katalóg Slovenská knižnica, webové stránky inštitúcií, osobností, miest a obcí a pod. Významným zdrojom je taktiež predmetový index Súborného katalógu Články SR, ktorý vykazuje obrovské množstvo personálnych predmetových hesiel, ktoré boli v priebehu existencie katalógu editované a doplňované a stali sa predmetom návrhov personálnych autorít. Pre tvorbu autorizovanej formy mena osôb s uzatvorenými biografickými údajmi sa odporúča Slovenský biografický slovník I.-VI. (Matica slovenská, 1986-1994) a Biografický lexikón Slovenska (Slovenská národná knižnica, od 2002).

Významnými zdrojmi pre tvorbu autorizovanej formy mien osôb mimo slovenskej proveniencie sú databázy zahraničných národných knižníc a VIAF (Virtual International Authority File) – medzinárodná databáza autorít – spoločný projekt národných knižníc a súborných katalógov pod správou Online Computer Library Center (OCLC).

Pri vyhľadávaní autorizovanej formy mena v spomínaných databázach sa riadime jednoznačnou navigáciou: jazyková a geografická proveniencia príslušnej osoby = databáza knižnice, ktorá jazykovú a geografickú provenienciu osoby vykazuje.

V prípade, že nie sú k dispozícii žiadne iné referenčné zdroje ako popisovanú prezentáciu, uvádzame meno osoby tak, ako sa vyskytuje v prezentácii.

Príklady:

100 1# \$a Mann-Borgese, Elisabeth, \$d 1918-2002

Zdroj: [Die Deutsche Bibliothek](#)

100 1# \$a La Fontaine, Jean de, \$d 1621-1695

Zdroj: [Bibliothèque nationale France](#)

100 1# \$a Strauss, Johann, \$d 1825-1899

Zdroj: [Österreichische Nationalbibliothek](#)

100 1# \$a Čapek, Karel, \$d 1890-1939

Zdroj: [Národní knihovna ČR](#)

100 1# \$a Twain, Mark, \$d 1835-1910

Zdroj: [Library of Congress](#)

100 1# \$a Karłowicz, Mieczysław, \$d 1876-1909

Zdroj: [Biblioteka Narodowa](#)

Pokiaľ nie je meno osoby v príslušných zdrojoch v latinkovom písme, zaznamenáva sa podľa pravidiel príslušnej transliterácie platnej pre slovenský jazyk.

Príklad:

100 1# \$a Čechov, Anton Pavlovič, \$d 1860-1904

Zdroj: [Российская национальная библиотека/Rossijskaja nacional'naja biblioteka](#)

Transliterácia z azbuky (cyriliky): **Чехов, Антон Павлович**

Problém prechýľovania ženských priezvisk

Pre slovenčinu je príznačné prechýľovanie ženských priezvisk. V poli 100 v podpoli \$a uvádzame ženské priezviská zahraničnej proveniencie v originálnom tvare (bez prechýľovania). Odkazy so slovenskou prechýlenou formou uvádzame v poli 400 podpole \$a. Odkazy súvisia s uvádzaním slovenskej prechýlenej formy priezvisk zahraničných autoriek na titulných stranách ich diel vydaných na Slovensku. Údaje na titulnej strane chápeme ako zdroj odkazu v poli 400.

Ďalším dôvodom tohto rozhodnutia je tvorba autoritatívneho záznamu v systéme Virtua priamo z príslušného poľa bibliografického záznamu, kedy sa v poznámkovom poli 670

zobrazia údaje z poľa 245 BIB záznamu, teda údaje z titulnej strany dokumentu, vrátane prechýlenej formy mena zahraničnej autorky.

Príklady:

100 1# \$a Mitchell, Margaret, \$d 1900-1949
400 1# \$a Mitchellová, Margaret, \$d 1900-1949
670 ## \$a Odviate vetrom diel 2, 1991: \$b t.p. (Margaret Mitchellová)

100 1# \$a Ivey Eowyn, \$d 1973-
400 1# \$a Iveyová, Eowyn, \$d 1973-
670 ## \$a Dcéra snehu, 2012: \$b t.p. (Eowyn Iveyová ; z anglického originálu The snow child preložil Vladislav Gális)

100 1# \$a Drabble, Margaret, \$d 1939-
400 1# \$a Drabblová, Margaret, \$d 1939-
670 ## \$a Dotek lásky, 1965: \$b t.p. (Margaret Drabblová)

Mená osôb z najstarších historických období

Špeciálne a niekedy dosť zložité sú prípady, keď sa vytvára autorizovaná forma mena osoby uvádzanej pod rodným/krstným menom, napr. osoby z najstarších historických období - z doby starej rímskej ríše, obdobia antiky, staroveku, stredoveku. Vtedy je potrebné overiť v slovenských odborných referenčných zdrojoch, do akej miery a v ktorých prípadoch prišlo k poslovenčeniu mena tejto osoby a či jej meno nadobudlo štandardnú etablovanú poslovenčenú formu, ktorú sa odporúča uviesť v poli 100 ako preferovanú/autorizovanú formu mena.

Príklady:

100 0# \$a Platón, \$d 427-347 pred. Kr.
100 0# \$a Homér, \$d ca 8. stor. pred Kr.
100 0# \$a Sokrates, \$d 469-399 pred Kr.
100 0# \$a Jana z Arku, \$c svätá, \$d 1412-1431
100 0# \$a František z Assisi, \$c svätý, \$d 1182-1226

Ak poslovenčená forma mena osoby v domácich (slovenských) zdrojoch absentuje, alebo je jej výskyt sporný a nejednoznačný, odporúča sa pre zápis hlavného záhlavia použiť originálny jazyk mena osoby alebo latinčinu.

Ak sa vyskytuje meno osoby v zdrojoch v gréckej alebo latinskej forme, ako aj v rodnom jazyku osoby, alebo v jazyku osobou prevzatom, za preferované meno sa zvolí forma mena s najčastejším výskytom v príručkových zdrojoch.

Príklady:

NIE: Grot, Hugo de

ALE

100 1# \$a Grotius, Hugo, \$d 1583-1645

400 1# \$a Grot, Hugo de, \$d 1583-1645

NIE: Schwarzerd, Philipp

ALE

100 1# \$a Melanchton, Philipp, \$d 1497-1560

400 1# \$i Skutočné meno: \$a Schwarzerd, Philipp, \$d 1497-1560

V prípade pochybností zvolíme grécku alebo latinskú formu pre osoby, ktoré boli činné pred alebo prevažne pred rokom 1400. Pre osoby, ktoré boli činné po tomto dátume, volíme formu v rodnom jazyku osoby alebo v jazyku osobou prevzatom.

NIE: Guglielmo di Puglia

NIE: Guillaume de Pouile

ALE

100 0# \$a Guillelmus Apuliensis, \$d činný 12. stor.

400 1# \$a Puglia, Guglielmo di, \$d činný 12 stor.

400 1# \$a Pouille, Guillaume de, činný 12. stor.

Viacere identity osoby

Ak má osoba (individuum) viaceré identity, vytvára sa pre každú identitu preferovaná forma mena - autorizovaný selekčný údaj. Obe identity sú vzťahovo prepojené.

Do úvahy berieme aj osobu, ktorá používa jeden alebo viacero pseudonymov (vrátane spoločných/skupinových pseudonymov), alebo svoje pravé meno ako aj jeden alebo viacero pseudonymov ako individuum s viacerými identitami. Každá identita sa považuje za samostatnú osobu (RDA 9.2.2.8)

Príklad 1:

100 1# \$a **Steward, J. I. M.**, \$d 1906-1994

[Skutočné meno použité v prvých románoch a kritických dielach]

100 1# \$a **Innes, Michael**, \$d 1906-1994

[Pseudonym J. I. M. Stewarda v detektívnych románoch]

Príklad 2:

100 1# \$a **Dodgson, Charles L.**, \$d 1832-1898

[Skutočné meno používané v dielach z odboru matematika a logika]

100 1# \$a **Caroll, Lewis**, \$d 1832-1898

[Pseudonym Charlesa L. Dodgsona používaný v literárnych dielach]

Príklad 3:

100 1 # **Šubík, František**, \$d 1903-1982

[Skutočné meno používané v dielach z odboru medicína]

100 1# \$a **Žarnov, Andrej**, \$d 1903-1982

[Pseudonym Františka Šubíka v literárnych dielach]

Príklad 4:

100 1# \$a **Rowling, J. K.**, \$d 1965-

[Skutočné meno používané v niektorých literárnych dielach]

100 1# \$a **Galbraith, Robert**, \$d 1965-

[Pseudonym J. K. Rowlingovej používaný v niektorých literárnych dielach]

100 1# \$a **Scamander, Newt**, \$d 1965-

[Pseudonym J. K. Rowlingovej používaný v niektorých literárnych dielach]

Príklad 5:

100 1# \$a **King, Stephen**, \$d 1947-

[Skutočné meno používané v literárnych dielach]

100 1# \$a **Bachman, Richard**, \$d 1947-

[Pseudonym Stephena Kinga používaný v niektorých literárnych dielach]

100 1 # \$a **Swithen, John**, \$d 1947-

*[Pseudonym Stephena Kinga použitý iba jediný raz pre poviedku *The Fifth Quarter*]*

Verejné osoby a súkromné osoby

Predstavitelia štátov, hlavy štátov, predsedovia vlád sa spracujú ako dve identity: ako korporácia podriadená jurisdikcii, ak sa jedná o oficiálnu funkciu, ale aj ako súkromné osoby. Jedna identita = korporácia, druhá identita = súkromná osoba.

Príklad:

100 1# \$a Kiska, Andrej, \$d 1963-

510 1# \$a Slovensko. \$b Prezident (2014-2019 : Kiska)

[Andrej Kiska ako súkromná osoba s odkazom na verejnú osobu]

110 1# \$a Slovensko. \$b Prezident (2014-2019 : Kiska)

500 1# \$a Kiska, Andrej, \$d 1963-

[Andrej Kiska ako verejná osoba s odkazom na súkromnú osobu]

Osoba s cirkevným a svetským menom

Ak sa zvolí cirkevné alebo rehoľné meno osoby ako preferované meno, svetské meno sa uvedie ako variantné meno (RDA 9.2.3.5).

Príklady:

100 0# \$a Benedikt \$b XVI., \$c pápež, \$d 1927-

400 1# \$i Svetské meno: \$a Ratzinger, Joseph, \$d 1927- \$w r

100 0# \$a Tereza, \$c matka, \$d 1910-1997

400 1# \$i Svetské meno: \$a Bojaxhiu, Agnes Gonxhe, \$d 1910-1997 \$w r

Ak sa zvolí svetské meno osoby ako preferované meno, cirkevné alebo rehoľné meno sa uvedie ako variantné meno (RDA 9.2.3.6).

Príklady:

100 1# \$a Merton Thomas, \$d 1915-1968

400 1# \$i Cirkevné meno: \$a Louis, \$c otec, \$d 1915-1968 \$w r

[Americký mních, trapista, básnik, spisovateľ. Preferované svetské meno]

100 1# \$a Foucauld, Charles de, \$d 1858-1916

400 0# \$i Rehoľné meno: \$a Marie-Albéric, \$c brat, \$d 1858-1916 \$w r

400 0# \$i Cirkevné meno: \$a Charles de Jésus, \$c otec, \$d 1858-1916 \$w r

[Francúzsky kňaz a mních. Preferované svetské meno]

Ak používa osoba v jednom mene **svetské meno aj rehoľné meno** a prezentácie a referenčné zdroje ho dokladujú, rešpektujeme takúto formu mena.

Príklad:

100 10 \$a Tekel, Teodor Jozef, \$d 1902-1975

400 0# \$i Rehoľné meno: \$a Teodor, brat, \$d 1902-1975 \$w r

Rôzne mená tej istej osoby

Ak osoba ktorá:

a) nezmenila svoje meno

alebo

b) má viac identít

je známa pod viacerými menami, zvolíme za preferované meno osoby to meno, pod ktorým je všeobecne/verejne najznámejšia.

Inak volíme preferované meno osoby nasledovne:

a) meno, ktoré sa vyskytuje v prezentáciách súvisiacich s osobou, teda v dielach, ktorých tvorcom osoba je, alebo v prezentáciách a zdrojoch o nej

b) meno, ktoré sa vyskytuje najčastejšie v referenčných zdrojoch

c) posledné meno

Iné formy mena, pod ktorými je osoba známa, zaznamenáme ako variantné formy mena (RDA 9.2.2.6).

Zmena mena

Ak osoba, ktorá *má iba jednu identitu*, zmenila z akýchkoľvek dôvodov (vydaj, rozvod, náboženstvo ...) svoje meno, zvolíme ako preferované meno osoby posledné meno alebo poslednú formu mena. To isté pravidlo platí aj pre osobu, ktorej bol udelený šľachtický titul a je ním známa. Predchádzajúcu (skoršiu) formu mena uvedieme ako variantné meno (RDA 9.2.2.7).

Príklady:

NIE: Sommer, Július

ALE

100 1# \$a Letňan, Július, \$d 1914-1973

400 1# \$i Pôvodné meno: \$a Sommer, Július, \$d 1914-1973 \$w r

NIE: Guttman, Martin

ALE

100 1# \$a Gregor, Martin, \$d 1906-1982

400 1# \$i Pôvodné meno: \$a Guttman, Martin, \$d 1906-1982 \$w r

NIE: Hajsterová, Kristína

[Meno zmenené vydajom]

ALE

100 1# \$a Krnová, Kristína, \$d 1952-

400 1# \$i Rodné meno: \$a Hajsterová, Kristína, \$d 1952- \$w r

NIE: Hueffer, Ford Hermann

[Meno zmenené z Hueffer na Ford]

ALE

100 1# \$a Ford, Madox Ford, \$d 1873-1939

400 1# \$i Pôvodné meno: \$a Hueffer, Ford Hermann, \$d 1873-1939 \$w r

NIE: Clay, Cassius

[Meno zmenené z náboženských dôvodov]

ALE

100 1# \$a Ali, Muhammad, \$d 1942-

400 1# \$i Pôvodné meno: \$a Clay, Cassius, \$d 1942- \$w r

Výnimka:

Ak je dôvod na to, že osoba je oveľa známejšia pod skorším menom, teda menom pred jeho zmenou, volíme ako preferované meno osoby meno pred jeho zmenou.

NIE: Kennedy Schlossberg, Caroline

[Meno po zmene]

ALE

100 1# \$a Kennedy, Caroline, \$d 1957-

400 1# \$a Kennedy Schlossberg, Caroline, \$d 1957- \$w r

Meno osoby pozostáva z viacerých častí

Ak pozostáva meno osoby z viacerých častí, zapíše sa ako prvý prvok tá časť mena, pod ktorou vystupuje osoba zvyčajne v normovanom, abecedne utriedenom súpise v jej jazyku alebo krajine, v ktorej žije, je činná. Primárnym a smerodajným zdrojom pri výbere

preferovaného mena sa stáva zdroj pochádzajúci z jazykovej a geografickej proveniencie príslušnej osoby.

Príklady:

100 1# \$a Hviezdoslav, Pavol Országh, \$d 1849-1921

100 1# \$a Baričák, Pavel „Hirax“, \$d 1971-

100 1# \$a Gašparíková-Horáková, Anna, \$d 1896-1987

100 1# \$a Pauliny-Tóth, Viliam, \$d 1826-1877

100 1# \$a Keleová-Vasilková, Táňa, \$d 1964-

100 1# \$a Mann-Borgese, Elisabeth, \$d 1918-2002

100 1# \$a Stowe, Harriet Beecher, \$d 1811-1896

100 1# \$a Štubňa-Zámostský, Dominik, \$d 1905-1970

100 1# \$a Butrus-Ghálí, Butrus, \$d 1922-2016

100 1# \$a Cohen-Ahmine, Candice, \$d 1977-2012

Výnimka:

Ak je známe, že sa preferencia osoby odlišuje od normálneho použitia mena, rešpektuje sa táto preferencia pri výbere prvého prvku mena.

Rozvinuté iniciály rodného/krstného mena

Rozvinuté iniciály rodného/krstného mena zapisujeme **v poli 100 do podpoľa \$q.**

Uvádzame v zátvorke uvedenú rozvinutú formu rodného/krstného mena a to:

a) rozpis iniciál rodného/krstného mena

Príklad:

Preferovaná forma mena obsahuje iniciály rodného/krstného mena a úplné meno je známe

100 1# \$a Tolkien, J. R. R. \$q (John Ronald Reuel), \$d 1892-1973

b) zápis ďalšieho neuvedeného mena, ktoré môže slúžiť na rozlíšenie dvoch alebo viacerých identických preferovaných foriem mien viacerých osôb bez životopisných dátumov

Príklad:

100 1# \$a Harris, Jeffrey

100 1# \$a Harris, Jeffrey \$q (Jeffrey L.)

Poznámka 1: Ak nie je potrebné rozlíšiť dve a viac rovnakých personálnych záhlaví, iniciály, ktoré nie sú súčasťou záhlavia, nerozpisujeme v podpoli \$q do rozvinutej formy rodného/krstného mena.

Poznámka 2: Ak nie je potrebné rozlíšiť dve a viac rovnakých personálnych záhlaví, neuvádzame v podpoli \$q rodné/krstné mená alebo priezviská, ak záhlavie uvádza ich inú - všeobecne zaužívanú formu.

Rôzne formy toho istého mena osoby

Ak je osoba známa pod rôznymi formami toho istého mena, teda forma toho istého mena variuje (úplnosť mena, jazyk, písmo), zvolíme ako preferované meno to, ktoré sa vyskytuje v prezentáciách a /alebo referenčných zdrojoch najčastejšie (RDA 9.2.2.5.1).

Príklad:

NIE: West, Morris L

ALE

100 1# \$a West, Morris, \$d 1916-1999

400 1# \$a West, Morris L., \$d 1916-1999

Ak nie je možné určiť najčastejšie sa vyskytujúcu formu preferovaného mena, zvolíme poslednú - najmladšiu formu mena. V prípade pochybností o poslednej forme mena, volíme najdlhšiu/najúplnejšiu formu mena (RDA.9.2.2.5.1).

Úplná forma mena

Ak úplnosť mena osoby variuje, zvolíme formu najčastejšie nájdenú v prezentáciách a /alebo v referenčných zdrojoch. Ak žiadna z nájdených foriem mena nedominuje, zvolíme poslednú formu mena.

Ak máme pochybnosti o poslednej forme mena, zvolíme úplnejšiu alebo najúplnejšiu formu mena (RDA 9.2.2.5.1)

Jazyk mena osoby

Ak sa v prezentáciách a/alebo referenčných zdrojoch vyskytuje meno osoby v rôznych jazykových formách, zvolíme meno osoby v tej jazykovej forme, v ktorej sa vyskytuje najčastejšie.

Príklad:

NIE: Mikes, György

ALE

100 1# \$a Mikes, George, \$d 1912-1987

400 1# \$a Mikes, György, \$d 1912-1987

[Britský spisovateľ maďarského pôvodu]

Alternatíva: Zvolíme formu mena osoby v jazyku a písme katalogizujúcej agentúry.

Jazyková preferencia pri výbere preferovaného mena

Meno preferované ako autorizovaný selekčný údaj pre entitu osoba, má byť také meno alebo forma, ktorá sa vyskytuje v prezentáciách súvisiacich s osobou, teda v dielach, ktorých tvorcom osoba je, alebo v zdrojoch o nej v originálnom jazyku a písme. Ak jazyk a písma zdrojov nezodpovedá jazyku a písma katalogizujúcej agentúry, malo by byť preferované meno osoby alebo rodiny prevzaté zo zdrojov v jazyku a písme, ktoré preferuje katalogizujúca agentúra.

Preferované meno osoby alebo rodiny má odrážať konvencie súvisiace s krajinou a jazykom s najužším vzťahom k osobe alebo rodine

Preferované meno osoby nie je v abecede/písme katalogizujúcej agentúry

Ak nie je preferované meno v písme katalogizujúcej agentúry, v našom prípade v latinkovom písme, transliteruje sa meno v súlade so štandardami podľa pravidiel príslušnej platnej transliterácie pre slovenský jazyk.

Príklady:

100 1# Puškin, Aleksandr Sergejevič, \$d 1799-1837

Transliterácia z: Пушкин, Александр Сергеевич

100 0# \$a Lao-c', \$d ca 604 pred Kr. - 517 pred Kr.

Transliterácia z: 老子

100 1# \$a Mušaraf, Parvív, \$d 1943-

Transliterácia z: پرویز مشرف

Ak sa vyskytuje meno osoby vo viacerých písomach, transliterujeme ho na základe tabuliek pre originálne jazyky.

Príklad:

100 0# \$a Prémčand, \$d 1880-1936

Transliterácia z: प्रेमचंद

[Transliterácia z hindčiny, písal prevažne v hindčine, menej v urdčine]

Ak sa vyskytuje meno osoby iba v jednej transliterovanej forme, zvolíme túto formu ako preferované meno osoby.

Ak sa vyskytuje meno osoby vo viacerých transliterovaných formách, zvolíme ako preferované meno osoby najčastejšie sa vyskytujúcu transliterovanú formu. Ďalšie transliterované formy mena uvedieme ako variantné formy mena (RDA 9.2.2.5.3).

Transliteráciu neberieme do úvahy vtedy, ak je meno osoby dostupné v poslovenčenej podobe v dôveryhodných zdrojoch (encyklopédiách, príručkách, biografických slovníkoch a pod.). Ide najmä o mená historických osobností - panovníkov, šľachticov, svätcov a pod.

Príklady:

100 0# \$a Peter \$b I. \$c ruský cár, \$d 1672-1725

100 0# \$a Boris \$b III., \$c bulharský cár, \$d 1894-1943

Odlíšnosti v pravopise mena tej istej osoby

Ak sa stretneme s odlišnosťami v pravopise mena jednej osoby a tieto variácie nie sú výsledkom odlišnej transliterácie, zvolíme tú formu, ktorá sa vyskytla v prvom nájdenom zdroji. Ostatné formy mena uvedieme ako variantné formy mena (RDA 9.2.2.5.4).

Priezvisko osoby je reprezentované iniciálou

Ak je priezvisko osoby reprezentované iniciálou, volíme ako priezvisko iniciálu.

Príklad:

100 1# G., Michael

Časť mena je použitá ako priezvisko

Ak meno osoby nemá priezvisko, ale obsahuje časť, ktorá identifikuje osobu a funguje ako priezvisko, zvolíme túto časť mena ako prvý element a oddelíme ho od zvyšku mena čiarkou.

Príklady:

Malcolm X

100 1# \$a X, Malcolm, \$d 1925-1965

Muhammad Ali

100 1# \$a Ali, Muhammad, \$d 1942-

Osoby známe iba pod priezviskom

Ak pozostáva meno, pod ktorým je osoba známa, iba z priezviska, preberieme slovo alebo frázu, ktorá je s takýmto menom spojená ako integrálnu súčasť mena (RDA 9.2.2.9.3).

100 1# \$a Didier, \$c abbé

100 1# Read, \$c Miss, \$d 1913-2012

Meno osoby pozostáva z frázy

Ak pozostáva meno osoby:

a) z frázy alebo pomenovania, ktoré neobsahuje krstné meno

alebo

b) z frázy, obsahujúcej jedno alebo viaceré krstné mená, ktorým predchádzajú úvodné slová, ktoré nie sú oslovením alebo profesijným a úradným označením, zapisujeme takéto meno vo forme frázy (RDA 9.2.2.22).

Príklady:

100 0# a Special Ed, \$d 1972-

100 0# \$a D. J. Jazzy Jeff, \$d 1965-

100 0# \$a Dr. Alban, \$d 1957-

Pseudomená

Pseudomená – mená, ktoré pozostávajú z frázy, ktorá obsahuje meno inej osoby. Napríklad:

Aristoteles → Pseudo-Aristoteles

Athanasius → Pseudo-Athanasius

Dionýzos Areopagita → Pseudo-Dionýzos Areopagita

Príklady:

100 0# \$a Pseudo-Aristoteles

100 0# \$a Pseudo-Athanasius

100 0# \$a Pseudo-Dionýzos Areopagita

Osoby pomenované pseudomenom, ktoré sa uvádzajú pod menom inej osoby ako variantná forma mena, musia mať vytvorenú samostatnú personálnu autoritu, čiže sa spracúvajú ako samostatná identita (RDA 9.2.2.24).

Slová a výrazy za priezviskami upozorňujúce na príbuzenský vzťah

Slová a výrazy **ml. st.**, **jr. sr.**, a pod., sa uvádzajú tak, ako sa vyskytujú prezentáciách alebo v referenčných zdrojoch.

Zapisujeme ich za menom osoby v podpoli \$c.

Príklady:

100 1# \$a Kmeťo, Igor, \$c st., \$d 1958-

100 1# \$a Kmeťo, Igor, \$c ml., \$d 1979-

Preferované formy mena Slovákov preberáme záväzne z dostupných slovenských biografických slovníkov a lexikónov tak, ako sú uvádzané. Najmä pri zdrojoch staršieho dáta sa údaje ml., st. exaktne neuvádzajú.

Príklad:

Preferovaný zdroj pri tvorbe personálnych autorít - Lexikón osobností mesta Martin (2006) uvádza prekladateľa Františka Kalinu a jeho syna Františka Kalinu bez doplnku st., ml. Tento fakt pri zápise oboch preferovaných mien rešpektujeme a údaje ml., st. uvedieme vo variantnej forme mena oboch.

100 1# \$a Kalina, František, \$d 1919-1992 [*redaktor a prekladateľ - otec*]

400 1# \$a Kalina, František, \$c st., \$d 1919-1992

100 1# \$a Kalina, František, \$d 1953-1999 [*výtvarník - syn*]

100 1# \$a Kalina, František, \$c ml., \$d 1953-1999

Preferované formy mien tohto typu preberáme zo zahraničných databáz v takej forme, v akej ich tieto databázy uvádzajú. Napríklad v portugalských menách sú výrazy Filho, Junior, Neto, Sobrinho súčasťou priezviska a zapisujú sa v podpoli \$a (RDA 9.2.2.9.5).

Príklad:

100 1# \$a Castro Sorbinho, Antonio Ribeiro de, \$d 1857-1942

Ak sa údaje typu ml., st., jr., sr. a pod. v záznamoch preberaných zo zahraničných databáz nenachádzajú, nedopĺňame ich.

Mená osôb obsahujúce iniciály, samostatné písmena alebo čísla

Iniciály, písmená alebo čísla zapíšeme v takom poradí ako nasledujú. Rešpektujeme typografické súčasti, ak sa vyskytujú ako časť skratky mena z viacerých písmen. Vynecháme ich však, ak nasledujú za iniciálami z jednotlivých písmen. Zohľadňujeme slová alebo frázy, ktoré tvoria vo vzťahu s iniciálami, písmenami alebo číslicami integrálnu súčasť (RDA 8.5.6 a RDA 9.2.2.21).

Iniciály mien osôb zapisujeme s medzerou. Toto pravidlo platí aj pre dve a viac iniciál krstných, resp. otcovských mien.

a) zapíšeme medzeru medzi bodku, ktorá nasleduje za iniciálou, ktorá reprezentuje krstné meno alebo priezvisko osoby a nasledujúcou iniciálou alebo nasledujúcim menom

Príklad:

100 1# \$a Rowling, J. K., \$d 1965-

b) ak pozostáva meno úplne alebo prevažne z oddelených písmen, zapíšeme medzeru medzi písmená (nezávisle od toho, či medzi písmenami stoja alebo nestoja bodky)

Príklad:

100 1# \$a Abranches, Antonio Manoel do Rego, \$d 1793-1851

400 0# \$a **A. M. do R. A.** \$q (Antonio Manoel do Rego Abranches)

c) ak obsahuje meno iniciály alebo skratky, ktoré sú súčasťou titulu, zapíšeme medzeru medzi iniciálu alebo skratku a nasledujúcu iniciálu, skratku, číslo alebo nasledujúce slovo

Príklad:

100 0# \$a DJ I. C. O. N.

100 0# \$a X? X? X?

Čísla, vyjadrené/tlačené ako číslice alebo ako slová uvádzame vo forme v akej sa vyskytujú v prezentácii alebo referenčnom zdroji.

Príklad:

100 1# \$a One Feather, Vibian

100 0# \$a 12345

100 0# \$a 3-2-0

Akcenty a ostatné diakritické znamienka uvádzame tak, ako sú v prezentácii alebo v referenčnom zdroji a používajú sa vtedy, ak sú podstatnou časťou mena.

Spojovníky medzi krstnými menami uvádzame tak, ak ich nositeľ mena používa (RDA 8.5.5).

Príklady:

100 1# \$a Ahlers, R.-J.

100 1# \$a Ekengren, Ann-Marie, \$d 1971-

Prefixy, gramatické členy a predložky v menách

Ak obsahuje priezvisko gramatický člen alebo preložku alebo kombináciu oboch riadime sa pri zápise prvého elementu mena zvyčajne abecedne zoradenými súpismi v jazyku osoby alebo krajiny, v ktorej je/bola činná.

Pokyny pre zápis tohto typu mien sa nachádzajú v RDA: Príloha F.

V nasledujúcich príkladoch uvádzame najfrekvencovanejšie jazyky a prípady.

Afrikánčina

Prefix zapisujeme ako prvý element mena - na začiatku mena.

Príklady:

Reza de Wet	100 1# \$a De Wet, Reza, \$d 1952-2012
Stefanus Jacobus du Toit	100 1# \$a Du Toit, Stefanus Jacobus, \$d 1847-1911
C. W. H. van der Post	100 1# \$a Van der Post, C. W. H. \$g (Christiaan Willem Hendrik), \$d 1856-1914

Holandské a flámske mená

Ak je priezvisko holandské, zapisuje časť mena za prefixom ako prvý element mena, teda prefix stojí na konci mena.

Príklady:

Pieter van der Aa	100 1# \$a Aa, Pieter van der , 1659-1733
Menno ter Braak	100 1# \$a Braak, Menno ter , \$d 1902-1940
André van Driessche	100 1# \$a Driessche, André van
Frank van den Wijngaert	100 1# \$a Wijngaert, Frank van den , \$d 1901-1962

Výnimka:

Ak má priezvisko prefix **ver**, zapisuje sa tento prefix ako prvý element mena.

Daisy Ver Boven	100 1# \$a Ver Boven, Daisy, \$d 1925-
------------------------	---

Anglické mená

Prefix sa zapisuje ako prvý element mena na začiatku mena

Príklady:

Sophia Elizabeth de Morgan	100 1# \$a De Morgan, Sophia Elizabeth, \$d 1809-1892
Richard Le Gallienne	100 1# \$a Le Gallienne Richard, \$d 1866-1947
Daphne du Maurier	100 1# \$a Du Maurier, Daphne, \$d 1907-1989
Laurens van der Post	100 1# \$a Van der Post, Laurens, \$d 1906-1996

Wernher von Braun	100 1# \$a Von Braun, Wernher, \$d 1912-1977
Walter de la Mare	100 1# \$a De la Mare, Walter, \$d 1873-1956
Laura O'Dogherty	100 1# \$a O'Dogherty, Laura, \$d 1960-

Ak začína priezvisko prefixom **Mac**, alebo je **Mc, M'**, zapisuje sa ako prvý element - na začiatku mena a od priezviska sa neoddeľuje.

Terence MacCarthy	100 1# \$a MacCarthy, Terence
Carey McWilliams	100 1# \$a McWilliams, Carey, \$d 1905-1980
Allan J. Macdonell	100 1# \$a Macdonell, Allan J., \$d 1947-
George Macdonald	100 1# \$a Macdonald, George, \$d 1824-1905
Anne McLaren	100 1# \$a McLaren, Anne, \$d 1927-2007

Francúzske mená

Ak pozostáva prefix z gramatického člena alebo vznikol zlúčením gramatického člena s predložkou, zapisuje sa ako prvý element - na začiatku mena.

Príklady:

Gustave Le Rouge	100 1# \$a Le Rouge, Gustave, \$d 1867-1938
René La Bruyère	100 1# \$a La Bruyère, René. \$d 1875-1951
Édéléstand du Méril	100 1# \$a Du Méril, Édéléstand, \$d 1801-1871
Charles Marc des Granges	100 1# \$a Des Granges, Charles Marc, \$d 1861-1944

V ostatných prípadoch sa zapisuje časť mena za predložkou ako prvý element, teda ak sa v mene vyskytuje iba samotná predložka, tá sa zapíše na koniec mena.

Príklady:

Agrippa d' Aubigné	100 1# \$a Aubigné, Agrippa d', \$d 1552-1630
Alfred de Musset	100 1# \$a Musset, Alfred de, \$d 1810-1857
Jean de La Fontaine	100 1# \$a La Fontaine, Jean de, \$d 1621-1695
Simone de Beauvoir	100 1# \$a Beauvoir, Simone de, \$d 1908-1986

Nemecké mená

Ak je meno nemecké a prefix pozostáva z gramatického člena alebo vznikol zlúčením gramatického člena s predložkou, zapisuje sa ako prvý element - na začiatku mena.

Príklady:

Paul am Acher	100 1# \$a Am Acher, Paul, \$d 1944-
Ernst aus'm Weerth	100 1# \$a Aus'm Weerth, Ernst, 1829-1909
Erich vom Ende	100 1# \$a Vom Ende, Erich, \$d 1890-1961
Josef Paul zum Busch	100 1# \$a Zum Busch, Josef Paul, \$d 1867-1959
Otto zur Linde	100 1# \$a Zur Linde, Otto, \$d 1873-1938

Toto pravidlo platí aj pre holandské mená a mená holandského pôvodu s prefixom, ktorý pozostáva z gramatického člena alebo vznikol zlúčením gramatického člena s predložkou.

Príklad:

Hans Otto de Boor	100 1# \$a De Boor, Hans Otto, \$d 1886-1976
--------------------------	---

V ostatných prípadoch nemeckých a holandských mien sa zapisuje časť mena za prefixom ako prvý element, teda samotná predložka sa stojí na konci mena.

Príklady:

Johann Wolfgang von Goethe	100 1# \$a Goethe, Johann Wolfgang von , \$d 1749-4832
Wilhelm Anton Wolfgang von und zu Mayenberg	100 1# \$a Mayenberg, Wilhelm Anton Wolfgang von und zu
Peter von der Mühl	100 1# \$a Mühl, Peter von der , \$d 1885-1970

Pri menách, ktoré nie sú ani nemecké, ani holandské, rešpektujeme pravidlá pre jazyk mena.

Príklady:

100 1# \$a Du Bois-Reymond, Emil Heinrich, \$d 1818-1896

[Nemecký fyziológ, francúzske priezvisko po otcovi, pochádzajúcom St. Sulpice pri Neuchâtel vo Švajčiarsku]

100 1# \$a Le Fort, Gertrud von, \$d 1876-1971

[Nemecká spisovateľka, talianske priezvisko, potomok rodu Le Fort, pôvodne pochádzajúceho z Piemontu, ženevská patricijská rodina a z nej vzniknutý meklenburský šľachtický rod]

Talianske mená

Pri moderných menách zapisujeme prefix ako prvý prvok - na začiatku mena.

Príklady:

Nicola d' Arienzo	100 1# \$a D' Arienzo, Nicola, \$d 1842-1915
Lorenzo da Ponte	100 1# \$a Da Ponte, Lorenzo, \$d 1749-1838
Aldo de Benedetti	100 1# \$a De Benedetti, Aldo, \$d 1892-1970
Isidoro del Lungo	100 1# \$a Del Lungo, Isidoro, \$d 1841-1927
Eufrosin della Volpaia	100 1# \$a Della Volpaia, Eufrosino, \$d činná 16. stor.
Angelo di Costanzo	100 1# \$a Di Costanzo, Angelo, \$d 1507-1591
Ettore li Gotti	100 1# \$a Li Gotti, Ettore, \$d 1910-1956
Francesco Paolo lo Sapio	100 1# \$a Lo Sapio, Francesco Paolo

Pri zápise stredovekých a skorších/starších moderných mien je potrebné konzultovať príručkové pramene a overiť, či je prefix časťou mena.

Ak je niekedy predložka z mena vypustená, zapíše sa časť za predložkou ako prvý element.

De, de', degli, dei a de li, ktoré sa vyskytujú v menách z tohto obdobia, sú veľmi zriedka súčasťou priezviska.

Príklady:

Antonio degli Alberti	100 1# \$a Alberti, Antonio degli , \$d 1363-1415
Pietro Martire d' Anghiera	100 1# \$a Anghiera, Pietro Martire d' \$d 1455-1526
Lorenzo de' Medici	100 1# \$a Medici, Lorenzo de' , \$d 1449-1492

Predložky v talianskych šľachtických tituloch, ktoré sú použité ako prvý element mena, nespracúvame ako prefix.

Portugalské mená

Časť mena za prefixom sa zapíše ako prvý element, teda prefix, predložka stojí na konci mena.

Príklady:

Eneida Vieira da Silva Ostria de Canedo	100 1# \$a Canedo, Eneida Vieira da Silva Ostria de
Martinho da Fonseca	100 1# \$a Fonseca, Martinho da , \$d 1869-1934
João Camilo dos Santos	100 1# \$a Santos, João Camilo dos , \$d 1943-

Rumunské mená

Prefix sa zapíše ako prvý element. Iba *de*, sa zapíše na koniec mena.

Príklady:

Vasile A Mariei	100 1# \$a A Mariei, Vasile
Eudoxiu de Hurmuzaki	100 1# \$a Hurmuzaki, Eudoxiu de , \$d 1812-1874

Mená v škandinávskych jazykoch (dánčina, nórčina, švédčina)

Časť mena za prefixom sa zapíše ako prvý element mena, ak je prefix škandinávskeho alebo holandského pôvodu (okrem holandského *de*).

Príklady:

Gunar af Hällström	100 1# \$a Hällström, Gunar af , \$d 1950-
Carl von Linné	100 1# \$a Linné, Carl von , \$d 1707-1778
Jørgen Karl la Cour	100 1# \$a La Cour, Jørgen Karl, \$d 1838-1898

Ak je prefix holandské *de* alebo má iný pôvod, zapíše sa ako prvý element mena.

Príklady:

Gerard de Geer	100 1# \$a De Geer, Gerard, \$d 1858-1943
Jakob de la Gardie	100 1# \$a De la Gardie, Jakob, \$d 1583-1652

Španielske mená

Ak pozostáva prefix iba z gramatického člena, zapíše sa člen ako prvý element mena.

Príklady:

Maria La Guardia	100 1# \$a La Guardia Maria
Teresa La Porte	100 1# \$a La Porte, Teresa, \$d 1942-
José Luis Las Heras	100 1# \$a Las Heras, José Luis

Pri ostatných španielskych menách zapíšeme časť mena za prefixom ako prvý element mena, teda prefix stojí na konci mena.

Príklady:

Francisco de Figueroa	100 1# \$a Figueroa, Francisco de, \$d 1536-1620
Bartolomé de las Casas	100 1# \$a Casas Bartolomé de las , \$d 1474-1566
Sergio de la Peña	100 1# \$a Peña, Sergio de la , \$d 1931-1998
Gregorio de Andrés	Andrés, Gregorio de

\$b Rímske číslice súvisiace s menom

Zapisujeme v poli 100 do podpoľa \$b. Identické umiestnenie majú rímske číslice súvisiace s menom aj v poli 400 a 500.

Podpole obsahuje:

rímsku číslicu samotnú

Príklady:

100 0# \$a Alžbeta \$b II., \$c britská kráľovná, \$d 1926-

100 0# \$a Ján Pavol \$b II., \$c pápež, \$d 1920-2005

100 0# \$a Klement \$b XII., \$c pápež, \$d 1652-1740

rímsku číslicu s ďalšou časťou rodného/krstného mena

Príklad:

100 0# \$a Žigmund \$b II. August, \$c poľský kráľ, \$d 1520-1572

100 0# \$a František \$b II. Rákoci, \$c sedmohradské knieža, \$d 1676-1735

§c Doplnky a tituly spojené s menom iné než dátumy

Doplnky a tituly spojené s menom zapisujeme v poli 100 do podpoľa §c. Identické umiestnenie majú rímske číslice súvisiace s menom aj v poli 400 a 500.

Týkajú sa najmä panovníckych a cirkevných hodností a mien uvádzaných prevažne pod rodným/krstným menom.

Tituly panovníkov

Uvádzame tituly, ktoré:

žijúci panovník aktuálne používa

dosiahli historickí panovníci ako hierarchicky najvyššie panovnícke tituly

Doplnok – tituly panovníkov zapisujeme v slovenčine (RDA 9.4.1.4.1 ; RDA 9.4.1.7-9.4.1.8).

Príklady:

100 0# \$a Alžbeta \$b II., \$c britská kráľovná, \$d 1926-

100 0# \$a Žigmund Luxemburský, \$c rímsky cisár, \$d 1368-1437

Šľachtické tituly

Sú súčasťou preferovaného/autorizovaného mena osoby. Zapisujú sa v pôvodnom jazyku, teda v jazyku v ktorom boli udelené (RDA 9.4.1.5).

Príklad:

100 1# \$a Churchill, Winston, \$c Sir, \$d 1874-1965

Šľachtický titul a šľachtický predikát **von** sa uvádza iba vtedy, ak ho osoba používa/požívala.

Príklad:

100 1# \$a Werthern, Hans, \$c Freiherr von, \$d 1740-1764

Tituly manželiek panovníkov a manželov panovníčok

Postupnosť zápisu v podpoli §c:

titul manželky/manžela → výraz **manželka/manžel** → meno panovníka/panovníčky + štátna/národná príslušnosť panovníka/panovníčky + najvyšší panovnícky titul

Príklady:

100 0# \$a Mária Antoinetta, \$c kráľovná, manželka Ludovíta XVI., francúzskeho kráľa,
\$d 1755-1793

100 0 # \$a Filip, \$c princ, manžel Alžbety II., britskej kráľovnej, \$d 1921-

Cirkevné hodnosti

Pápež

Doplnok identifikujúci cirkevnú hodnosť pápeža sa uvádza vždy.

Príklady:

100 0# \$a Ján Pavol \$b II., \$c pápež, \$d 1920-2005

100 0# \$a Pius \$b XII., \$c pápež, \$d 1876-1958

100 0# \$a František \$b I., \$c pápež, \$d 1936-

Cirkevné hodnosti iné ako pápež (kardinál, arcibiskup, biskup ...)

Meno cirkevného hodnostára uvádzané pod rodným/krstným menom

Doplnok identifikujúci najvyššiu cirkevnú hodnosť osoby (biskup, kardinál, arcibiskup, metropolita, opát, abatiša) sa uvádza. Ak má osoba viaceré cirkevné hodnosti, uvádzame ich v poli 368 (RDA 9.4.1.7).

Príklad:

100 0# \$a Akácus, \$c biskup, \$d 5. stor.

100 0# \$a Wiching, \$c biskup, \$d z. ca 900/912

100 0# \$a Bartolomej \$b I. \$c arcibiskup, \$d 1940-

Meno cirkevného hodnostára uvádzané pod priezviskom

Doplnok identifikujúci cirkevnú hodnosť (biskup, kardinál, arcibiskup, metropolita, opát, abatiša) sa neuvádza.

Príklady:

Nesprávne:

100 1# \$a Tomko, Jozef, \$c kardinál, \$d 1924-

100 1# \$a Baláž, Rudolf, \$c biskup, \$d 1940-2011

100 1# \$a Korec, Ján Chryzostom, \$c kardinál, \$d 1924-2015

Správne:

100 1# \$a Tomko, Jozef, \$d 1924-

100 1# \$a Baláž, Rudolf, \$d 1940-2011

100 1# \$a Korec, Ján Chryzostom, \$d 1924-2015

Ostatné osoby s náboženským/cirkevným povolaním

Ak sa preferované meno osoby s náboženským/cirkevným povolaním uvádza pod krstným menom, zapisujeme titul, oslovenie ... atď. v jazyku v ktorom bol udelený, alebo v jazyku krajiny v ktorej osoba sídli. Ak sa vyskytujú viaceré výrazy, uvedieme ten, ktorý sa v súvislosti s osobou vyskytuje najčastejšie v prezentáciách a referenčných zdrojoch a zohľadňuje sa pravopis, ktorý uprednostňuje katalogizujúca agentúra (RDA 9.4.1.8).

Príklady:

100 0# \$a Tereza, \$c matka, 1910-1997
100 0# \$a Zdenka, \$c sestra, \$d 1916-1955
100 0# \$a Vivékánda, \$c svámí, \$d 1863-1902
100 0# \$a Ye-shes-blo-gsal, \$c láma, \$d 1943-

Kresťanskí svätci a blahoslavení

Ku menám kresťanských svätcov uvádzame doplnok **svätý/svätá**. Uvádzanie/neuvádzanie tohto doplnku determinujú tieto prípady:

svätec nebol ani panovníkom, ani pápežom. V doplnku spojenom s menom uvádzame doplnok svätý/svätá.

Príklad:

100 0# \$a Bartolomej, \$c svätý
100 0# \$a Svorad, \$c svätý, \$d ca 980-ca 1030

svätec mal šľachtický titul iný ako panovnícky. V doplnku spojenom s menom uvádzame svätý/svätá a jeho šľachtický titul uvedieme v odkaze

Príklad:

100 0# \$a Ludmila, \$c svätá, \$d ca 860-921
400 0# \$a Ludmila, \$c česká kňažná, \$d ca 860-921

svätec bol panovníkom alebo pápežom. V doplnku spojenom s menom neuvádzame doplnok svätý/svätá, ale panovnícky titul alebo cirkevnú hodnosť pápež. Doplnok svätý/svätá sa uvedie v odkaze.

Príklad:

100 0# \$a Pius \$b X., \$c pápež, \$d 1835-1914
400 0# \$a Pius \$b X., \$c svätý, \$d 1835-1914

svätec zastával iný cirkevný úrad ako pápežský. V doplnku spojenom s menom uvádzame doplnok svätý/svätá a jeho cirkevnú hodnosť uvedieme v odkaze.

Príklad:

100 0# \$a Augustín, \$c svätý, \$d 354-430

400 0# \$a Augustín, \$c biskup, \$d 354-430

100 0# \$a Vojtech, \$c svätý, \$d ca 956-997

400 0# \$a Vojtech, \$c biskup, \$d ca 956-997

meno svätca uvádzané pod priezviskom

Preferovanú formu mena svätca uvádzame pod priezviskom iba vtedy, ak sa jedná o skutočné priezvisko osoby.

Príklad:

100 1# \$a Križan, Marek, \$c svätý, \$d 1589-1619

400 0# \$a Marek Križan, \$c svätý, \$d 1589-1619

100 1# \$a Falconieri, Juliana, \$c svätá, \$d ca 1270-1341

400 0# \$a \$a Juliana Falconieri, \$c svätá, \$d ca 1270-1341

Blahoslavení

V autoritatívnych záznamoch osôb, ktoré prešli blahorečením/beatifikáciou , navrhujeme uvádzať doplnok blahoslavený/blahoslavená.

Príklady:

100 0# \$a Rozália, \$c blahoslavená, \$d 1786-1856

100 1# \$a Gojdič, Peter, \$c blahoslavený, \$d 1888-1960

100 1# \$a Hopko, Vasil', \$c blahoslavený, \$d 1904-1976

100 1# \$a \$a Demjanovičová, Miriam Terézia, \$c blahoslavená, \$d 1901-1927

Profesijné údaje, údaje o povolani

Ak nie sú v prezentácii a v žiadnom referenčnom zdroji dostupné údaje: dátum narodenia a/alebo dátum úmrtia, úplná forma mena, rozpis iniciál alebo obdobie činnosti osoby, na základe ktorých by bola možná úplná identifikácia osoby alebo rozlíšenie dvoch a viacerých osôb s rovnakým menom a priezviskom, doplní sa v podpoli \$c údaj o povolani alebo činnosti osoby zapísaný v okrúhlych zátvorkách a **neoddeľovaný od podpoľa \$a čiarkou**. (RDA 9.19.1.6)

Príklady:

100 1# \$a Baláž, Peter \$c (fyzik)

100 1# \$a Baláž, Peter \$c (geograf)

100 1# \$a Baláž, Peter \$c (ekonóm)

100 1# \$a Baláž, Peter \$c (jazykovedec)

100 1# \$a Butler, Jean \$c (hudobný skladateľ)

100 1# \$a Butler, Jean, \$d 1971- *[choreografka a tanečnica]*

100 1# \$a Brown, Carol \$c (politik)

100 1# \$a Brown, Carol \$c (športovec)

100 0# \$a Chris \$c (rapper)

Mnohé takto zapísané personálne authority prejdú časom editáciou a po zistení a doplnení potrebných údajov dôjde k rozlíšeniu osôb s rovnakými menami:

Príklady:

100 1# \$a Baláž, Peter, \$d 1917-1998 [fyzik]

100 1# \$a Baláž, Peter, \$d 1928- [jazykovedec]

100 1# \$a Baláž, Peter, \$d 1954- [ekonóm]

100 1# \$a Baláž, Peter \$c (geograf) [zatiaľ nezistené životopisné dátumy]

100 1# \$a Brown, Carol, \$d 1963- [politik]

100 1# \$a Brown, Carol, \$d 1953- [športovec]

Tento spôsob uľahčuje orientáciu najmä v indexe Autor (KIS Virtua) a takáto segmentácia personálnych záhlaví prispieva k prehľadneniu problematiky, k identifikácii autorov v zhlukoch menovcov a k efektívnejšej a rýchlejšej tvorbe autoritatívnych záznamov.

Akademické tituly do podpoľa \$c **neuvádzame**. Prípustné sú jedine v návrhoch autorít, keď obe osoby s rovnakým menom a nezistenými životopisnými údajmi pracujú v tom istom odbore a líšia sa iba akademickým titulom.

Akademické tituly a označenie osoby zapisujeme aj v poli 368, ale vyššie uvedený postup prehľadňuje v KIS Virtua index Autor a následné riešenie zhlukov menovcov na úrovni tvorby autorít.

Príklady:

pred spracovaním návrhov autorít:

100 1# \$a Jankovský, Juraj \$c (biológ, Prof., PhD.)

100 1# \$a Jankovský, Juraj \$c (biológ, Mgr.)

po spracovaní návrhov autorít:

100 1# \$a Jankovský, Juraj, \$d 1933-

100 1# \$a Jankovský, Juraj, \$d 1962-

\$d Dátumy spojené s menom osoby

Dátumy spojené s menom osoby zapisujeme **v poli 100 do podpoľa \$d**. Identické umiestnenie majú aj v poli 400 a 500.

Sú to životopisné údaje (životné dátumy) – roky narodenia a roky úmrtia osoby, meno ktorej tvorí autorizovaný selekčný údaj - hlavné záhlavie autoritatívneho záznamu. Tieto údaje sú veľmi dôležitou súčasťou autoritatívneho záznamu, pretože poskytujú biograficky najdôležitejšie informácie o osobe a disponujú základnými rozlišovacími možnosťami najmä pri výskyte identických foriem mien v podpoli \$a.

Dátumy uvádzané v poli 100 v podpoli \$d korešpondujú s dátumami v poli **046 Špeciálne kódované údaje**, konkrétne podpolia:

\$f rok narodenia

\$g rok úmrtia

Do týchto polí sa zapisujú alebo systémovo generujú v štruktúrovanej podobe životopisné dátumy osoby, ktorej meno tvorí autorizované záhlavie.

Príklady:

046 ## \$f 1912 \$g 1994

100 1# \$a Strauss, Pavol, \$d 1912-1994

046 ## \$f 1933

100 1# \$a Rybák, Július, \$d 1933-

Dátumy z predkresťanského obdobia

Pri zápise dátumov z predkresťanského obdobia používame skratku **pred Kr.** a to vtedy, ak oba životopisné dátumy siahajú do obdobia pred Kristom. Skratka je v súlade s Pravidlami slovenského pravopisu a jej používanie je teda záväzné. Nepoužívame skratku pr. Kr.

Príklad:

100 0# \$a Platón, \$d 427-347 pred Kr.

Pri životopisných údajoch kombinovaných z dátumov pred Kr. a dátumov nášho letopočtu, neuvádzame pri dátume nášho letopočtu skratku po Kr.

Príklad:

100 1# \$a Seneca, Lucius Annaeus, \$d ca 4 pred Kr.-65

Pri zápise ďalších životopisných údajov zohľadňujeme prípady uvedené v príkladoch.

Príklady:

100 1# \$a Mitana, Dušan, \$d 1946-	žijúca osoba
100 1# \$a Jarunková, Klára, \$d 1922-2005	dátumy známe
100 1# \$a Ácel, František, \$d z. 1523	rok narodenia neznámy
100 1# \$a Paulovič, Augustín, \$d n. 1850	rok úmrtia neznámy
100 0# \$a Anton zo Šankoviec, \$d z. ca 1500	rok narodenia neznámy, rok úmrtia približný
100 0# \$a Donč, \$d ca 1275-ca 1345	rok narodenia a úmrtia približný
100 1# \$a Balloň, Jozef, \$d n. pred 1840	rok narodenia nepresný, rok úmrtia neznámy
100 0# \$a Benedikt, \$c svätý, \$d pred 1000- ca 1030	rok narodenia nepresný, rok úmrtia približný

100 0# \$a Bartolomej, \$d 13. stor.	roky narodenia a úmrtia neznáme, roky pôsobenia neznáme, storočie známe
100 0# \$a Dominik, \$d 13./14. stor.	roky narodenia a úmrtia neznáme, roky pôsobenia neznáme, činný v oboch storočiach
100 1# \$a Chajdám, Omar, \$d ca 1047-ca 1131	pravdepodobné roky narodenia a úmrtia

Osoby s rovnakou preferovanou formou mena a rovnakým rokom narodenia

V takomto prípade uvádzame v podpoli \$d úplný dátum narodenia týchto osôb v poradí rok narodenia, deň narodenia, mesiac narodenia.

Príklady:

100 1# \$a Kováč, Michal, \$d 1930 24. máj- *[literárny vedec a historik]*

100 1# \$a Kováč, Michal, \$d 1930 5. august- *[ekonóm, politik, prezident SR]*

100 1# \$a Horáková, Ľubica, \$d 1949 24. november- *[biochemička]*

100 1# \$a Horáková, Ľubica, \$d 1949 25. jún- *[knihovníčka]*

Časové obdobie činnosti/pôsobenia osoby

Časové obdobie činnosti/pôsobenia osoby je dátum alebo dátumový rozsah, ktorý udáva časové obdobie, v ktorom bola osoba aktívna vo svojej primárnej činnosti, vo svojom primárnom povolání/profesii.

Časové obdobie činnosti/pôsobenia osoby môže byť vyjadrené presným rokom/rokmi činnosti. Ak nie je možné presné roky činnosti určiť, uvádzame storočie alebo storočia, v ktorom/ktorých osoba pôsobila (RDA 9.3.4.3). Tento údaj je povinným prvkom, ak je potrebné odlíšiť jednu osobu od inej osoby s tým istým menom (RDA 9.3.4). V našej praxi sa uvádza aj vtedy, ak nie sú v žiadnom zdroji dostupné údaje o dátume narodenia a/alebo dátum úmrtia.

Príklady:

100 1# \$a Letáč, Samuel, \$d činný 1764-1828

100 1# \$a Schubert, David, \$d činný 17. stor.

100 1# \$a Klein, Samuel, \$d činný 15.-16. stor.

Postavy z posvätných a apokryfných kníh

Interpretácia RDA týkajúca sa tohto druhu postáv sa oproti AACR2 zásadne mení. Zatiaľ čo boli postavy pomenované v posvätných a apokryfných knihách spracovávané podľa pravidiel AACR2 na úrovni vecných autorít, pravidlá RDA poskytujú možnosť vytvárať pre tieto postavy personálne authority (RDA 9.6.1.6).

Pod pojmom posvätné knihy sa chápe Biblia, apokryfné knihy a posvätné knihy ďalších monoteistických náboženstiev (Talmud a Korán).

Biblia

Biblia tvorí základný kánon kresťanov. Obsahuje okolo 73 rôznych spisov. Počet spisov v kánone sa medzi jednotlivými cirkvami líši. Kánonický zoznam jednotlivých kníh Biblie je iný u židov, katolíkov, protestantov a pravoslávnych kresťanov, hoci sa do veľkej miery prekrýva. Židia tiež používajú iné poradie kníh ako kresťania.

Apokryfné knihy

Apokryfné knihy / deuterokánony boli napísané predovšetkým v čase medzi Starým a Novým zákonom. Sú to náboženské texty, ktoré neboli zaradené do biblického kánonu. Rozlišujú sa starozákonné a novozákonné apokryfy. Ich počet sa u jednotlivých cirkví líši.

Talmud

Talmud je spolu s Tanachom (hebrejskou Bibliou) najdôležitejším náboženským textom judaizmu.

Korán

Korán je svätá kniha islamu. Obsahuje náboženské, etické, právne a kultové zásady a pravidlá konania. Korán bol zostavený v polovici 7. stor. z výrokov Mohameda.

Pozor!

Pojem **Boh** nemožno kvalifikovať ako postavu z posvätných kníh. Boh ako pojem v koncepciách vyššie uvedených monoteistických náboženstiev je vecnou autoritou s kvalifikátorom pre príslušné náboženstvo alebo odbor, ktorý o pojme Boh pojednáva.

150 ## \$a Boh (kresťanstvo)

150 ## \$a Boh (islam)

150 ## \$a Boh (judaizmus)

150 ## \$a Boh (filozofia)

150 ## \$a Boh (teológia)

To isté platí pre kresťanský pojem **Najsvätejšia Trojica** - spoločné pomenovanie pre tri Božské osoby - Otca, Syna a Svätého Ducha, ako aj pre pojem **Duch svätý**.

150 ## \$a Najsvätejšia Trojica

150 ## \$a Duch svätý

Záznam personálnej autority pre postavy z posvätných a apokryfných kníh má svoje špecifiká:

a) postava musí mať kvalifikátor - doplnkové označenie (**biblická postava**) ; (**talmudická postava**) ; (**koránová postava**)

b) kvalifikátor sa zapisuje do podpoľa \$c a neoddeľuje sa od mena postavy (od podpoľa \$a) čiarkou

c) pri postavách pomenovaných v posvätných a apokryfných knihách sa neuvádzajú žiadne dátumy spojené s menom

d) jazyková preferencia mena - zvyčajne zodpovedá jazyku katalogizujúcej a gentúry

Príklady:

100 0# \$a Jonáš \$c (biblická postava)

100 0# \$a Mojžiš \$c (biblická postava)

100 0# \$a Ábel \$c (biblická postava)

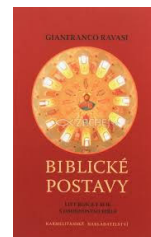
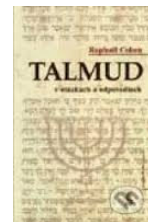
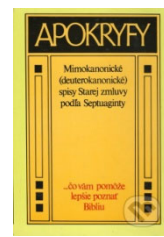
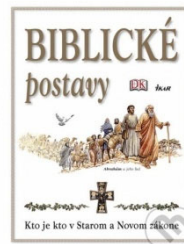
100 0# \$a Abrahám \$c (biblická postava)

100 0# \$a Ester \$c (biblická postava)

100 0# \$a Sulejmán \$c (koránová postava)

100 0# \$a Idris \$c (koránová postava)

100 0# \$a Lilit \$c (talmudická postava)

(Zdroj: www.martinus.sk)

Fiktívne, legendárne a mytologické postavy

Podľa RDA platia pre tvorbu personálnych autorít týchto postáv tie isté zásady ako pri biblických postavách s výnimkou kvalifikátora (RDA 9.6.1.7).

Fiktívne postavy sú postavy, identity alebo entity, ktorých existencia je vymyslená a založená na fikcii a charakterizácii. Sú tvorené v prostredí konkrétnej mediálnej ponuky - literatúra (literárne postavy), komiks (komixové postavy) film (filmové postavy), televízia (televízne postavy), divadlo (divadelné postavy), počítačové hry (postavy z počítačových hier) atď.

Legendárne postavy sú fiktívne postavy vytvorené v ľudovej slovesnosti a legendách, v ľudovom rozprávaní o minulosti, hrdinoch, udalostiach založenom na fikcii a charakterizácii.

Mytologické postavy sú fiktívne postavy vytvorené v súboroch mýtov určitého etnika alebo národa, založené na fikcii a charakterizácii.

Bohovia a božstvá - nadprirodzené bytosti uctievané polyteistickými náboženstvami sveta, spojené s vierou, mágiou, kultovým a rituálnym uctievaním bohov a božstiev. Aj keď sú bohovia a božstvá v mytológii chápaní ako zmyslovo-konkrétne bytosti, **nemožno ich však kvalifikovať iba na úrovni mytologických postáv**. Kontext, ku ktorému patria je oveľa širší a súvisí s dejinami náboženstiev, dejinami ľudstva, etnografiou a pod. A samotný polyteizmus je predstava viery väčšiny historických i súčasných náboženstiev.

Záznam takejto personálnej autority má svoje špecifiká.

a) postava musí mať kvalifikátor - doplnkové označenie **(fiktívna postava)** ; **(fiktívna rodina)** ; **(legendárna postava)** ; **(mytologická postava)**

b) mytologickí bohovia a božstvá polyteistických náboženstiev majú kvalifikátor - doplnkové označenie **(boh)**, **(bohyňa)**, **(božstvo)** vrátane geografických a kultúrnych kvalifikátorov

c) kvalifikátor sa zapisuje do podpoľa \$c a neoddeľuje sa od mena postavy (od podpoľa \$a) čiarkou

d) k fiktívnej, legendárnej, mytologickej postave ani k bohom a božstvám sa neuvádzajú žiadne dátumy spojené s menom

e) jazyková preferencia mena:

* zodpovedá jazyku katalogizujúcej agentúry, ak je meno slovenského pôvodu alebo sa etablovala jeho poslovenčená forma

* najčastejšie sa vyskytujúca forma mena (bez ohľadu na jazyk)

Príklady: Fiktívne postavy

100 1# \$a Poirot, Hercule \$c (fiktívna postava)

100 1# \$a Karenina, Anna \$c (fiktívna postava)

100 1# \$a Sparrow, Jack \$c (fiktívna postava)

100 1# \$a Croft, Lara \$c (fiktívna postava)

100 0# \$a Šípková Ruženka \$c (fiktívna postava)

100 0# \$a Laktibrada \$c (fiktívna postava)

100 0# \$a Shrek \$c (fiktívna postava)

100 0# \$a Pinocchio \$c (fiktívna postava)

(Zdroje: www.martinus.s , www.komiksarium.cz)

100 3# \$a Miazgovci \$c (fiktívna rodina)

100 3# \$a Adamsovci \$c (fiktívna rodina)

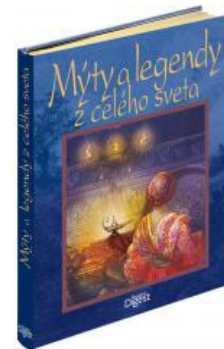
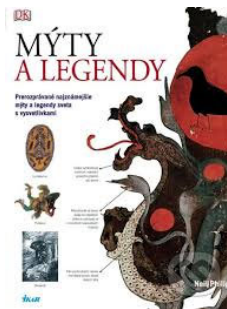
Príklady: Legendárne postavy

100 0# \$a Lancelot \$c (legendárna postava)

100 0# \$a Faust \$c (legendárna postava)

100 0# \$a Merlin \$c (legendárna postava)

100 0# \$a Golem \$c (legendárna postava)

(Zdroj: www.martinus.sk)

Príklady: Mytologické postavy

100 0# \$a Oidipus \$c (mytologická postava)

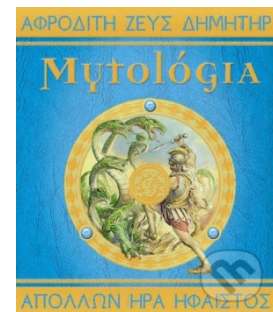
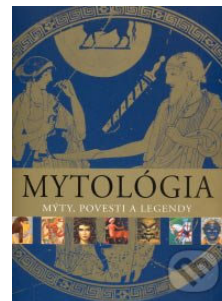
100 0# \$a Odysseus \$c (mytologická postava)

100 0# \$a Syzifos \$c (mytologická postava)

100 0# \$a Kostej \$c (mytologická postava)

100 0# \$a Orfeus \$c (mytologická postava)

100 0# \$a Pygmalion \$c (mytologická postava)

(Zdroj: www.martinus.sk)

Príklady: Bohovia, bohyne, božstvá

100 0# \$a Afrodita \$c (grécka bohyňa)

100 0# \$a Zeus \$c (grécky boh)

100 0# \$a Jupiter \$c (rímsky boh)

100 0# \$a Thor \$c (germánsky boh)

100 0# \$a Morena \$c (slovanská bohyňa)

100 0# \$a Radegast \$c (slovanský boh)

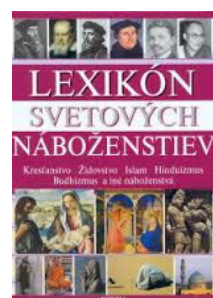
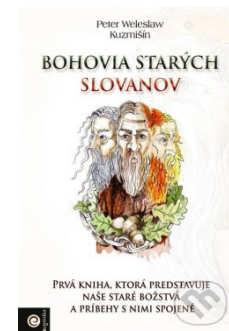
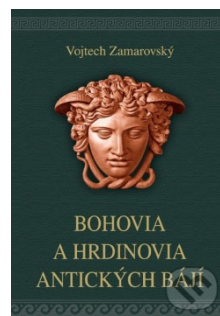
100 0# \$a Adad \$c (asýrsky boh)

100 0# \$a Sešat \$c (egyptská bohyňa)

100 0# \$a Pachamama \$c (inkské božstvo)

100 0# \$a Kršna \$c (hinduistické božstvo)

100 0# \$a Imana \$c (africké božstvo)

(Zdroje: www.martinus.sk ; www.wantiuariat.sk)

Anjeli a démoni

Problematika anjelov a démonov je zložitejšia a súvisí nielen s monoteistickými, ale aj s polyteistickými náboženstvami a mytológiou. *V kresťanstve, judaizme a islame* sú anjeli nebeské bytosti, ktorá sa môžu materializovať; prostredníci medzi Bohom na jednej strane a ľuďmi a svetom na druhej strane. V démonológii prvotných a polyteistických náboženstiev je to jeden z dobrých či zlých duchov.

V budhizme sú démoni služobníkmi Máru - boha smrti, zmaru a zla. Patria k nim aj hladujúci duchovia.

V hinduizme je veľa druhov rozdielnych démonov (Asurovia, Rákšasovia). Ďalší démoni sa zdržujú na pohrebných a strašidelných miestach (Bhútovia).

V iránskom zoroastrizme sú anjeli zosobnenie dobrých síl, ktoré bojujú na strane boha dobra Ahura Mazdu proti bohu zla Ahrimanovi.

Navrhujeme preto uvádzať pri anjeloch a démonoch kvalifikátor *(anjel), (démon)*.

Príklady:

100 0# \$a Gabriel \$c (anjel)

100 0# \$a Michal \$c (anjel)

100 0# \$a Metatron \$c (anjel)

100 0# \$a Uriel \$c (anjel)

100 0# \$a Dandal \$c (démon)

100 0# \$a Asura \$c (démon)

100 0# \$a Forneus \$c (démon)

100 0# \$a Šúrpanaka \$c (démon)

Reálne postavy nie ľudského pôvodu

Personálne authority vytvárame aj pre mená reálnych postáv nie ľudského pôvodu, ktoré sú spresnené kvalifikátorom rodu alebo rasy (RDA 9.6.1.8).

100 0# \$a Rosie \$c (slonica)

[Účinkovala vo filme Voda pre slony]

100 0# \$a Mišo \$c (kosmáč trpasličí)

[Účinkuje v seriáli ZOO]

100 0# \$a Juddy \$c (šimpamz)

[Účinkovala v seriáli Daktari]

100 0# \$a Elza \$c (levica)

[Účinkovala v seriáli Volanie divočiny]

100 0# \$a Keiko \$c (kosatka)

[Účinkoval vo filmoch Zachráňte Willyho 1-3]

Meno rodu a rodiny

Rodina - viaceré osoby príbuzné narodením, sobášom, adopciou alebo podobným legálnym statusom, alebo prezentujúce sa ako rodina

Tak ako osoby aj rody/rodiny sú charakterizované preferovaným menom rodu/rodiny, ktoré je základom pre autorizovaný selekčný údaj pre entitu rod/rodina. Varianty mena rodu/rodiny sa uvádzajú ako odlišné/variantné meno rodu/rodiny (RDA 10.2.2).

Povinné údaje autoritatívneho záznamu:

Preferované meno rodu/rodiny

Označenie typu rodiny ako napr. rod, rodina, dynastia. Typ rodu/rodiny je kategorizácia alebo generický deskriptor pre typ rodu/rodiny (RDA 10.3)

Dátum súvisiaci s rodom/rodinou, obyčajne časové obdobie, v ktorom žila a pôsobila. Pri panovníckych rodoch sa berie do úvahy časový úsek vládnutia (RDA 10.4).

Pre zápis dátumu platia tie isté pravidlá ako pri osobách.

Miesto súvisiace s rodom/rodinou je povinným údajom, **ak je nutné odlišiť** jeden rod alebo rodinu od iného rodu alebo rodiny s tým istým menom (RDA 10.5).

Pre zápis miesta platia tie isté pravidlá ako pri osobách.

Najznámejší (prominentný) člen rodu/rodiny. Meno najznámejšieho člena rodu/rodiny je povinným údajom, **ak je nutné odlišiť** jeden rod alebo rodinu od iného rodu alebo rody a rodiny s tým istým menom (RDA 10.6)

Meno rodu/rodiny

Meno rodu/rodiny je slovo, znak alebo skupina slov a/alebo znakov pod ktorými je rod/rodina všeobecne známa

Pre potrebnú identifikáciu rodu/rodiny sa mená rodu/rodiny delia na:

a) preferované meno rodu/rodiny

b) odlišné/variantné meno rodu/rodiny

Pri tvorbe autority pre entitu rod/rodina platia všeobecné pravidlá pre spracovanie mien.

Preferované meno rodu/rodiny

Preferované meno rodu/rodiny je meno alebo forma mena, pomocou ktorej sa dá rod/rodina najlepšie identifikovať a ktorá slúži ako základ pre autorizovaný selekčný údaj - autorizovanú formu mena, ktorá reprezentuje rod/rodinu.

Pravidlá RDA odporúčajú určiť ako autorizovanú formu mena rodu/rodiny to meno, pod ktorým je rod/rodina všeobecne známa a dokladujú ju prezentácie, ktorých je tvorcom a/alebo prezentácie a zdroje o nej, ktoré boli vydané v jej materinskom jazyku (RDA 9.2.2.3).

Zdroje:

1. Preferované pramene popisu v prezentáciách a zdrojoch, ktoré sa vzťahujú k rodu/rodine
2. Ostatné formálne údaje, ktoré sa vyskytujú v prezentáciách a referenčných zdrojoch a súvisia s rodinou
3. Ďalšie referenčné zdroje (vrátane príručkových zdrojov)

Vo všeobecnosti sa ako preferované meno rodu/rodiny volí meno, pod ktorým je rod/rodina všeobecne známa.

Preferovaným menom sa môže stať:

- a) priezvisko (alebo jeho ekvivalent), ktoré členovia rodiny používajú
- b) meno šľachtického rodu
- c) meno panovníckeho rodu, dynastie

Pri výbere preferovaného mena rodu/rodiny zahraničnej a cudzojazyčnej proveniencie je potrebné overiť v slovenských odborných referenčných zdrojoch, do akej miery a v ktorých prípadoch prišlo k poslovenčeniu mena rodu/rodiny a či meno nadobudlo štandardnú etablovanú poslovenčenú formu, ktorá sa odporúča uviesť v poli 100 ako meno preferované ako autorizovaný selekčný údaj - autorizovanú formu mena.

Ak poslovenčená forma mena rodu/rodiny v domácich (slovenských) zdrojoch absentuje, alebo je jej výskyt sporný a nejednoznačný, odporúča sa pre zápis autorizovaného selekčného údaja použiť originálny jazyk rodu/rodiny.

Označenie typu rodu alebo rodiny

Dynastia - panovnícky rod v monarchii - rad panovníkov z jedného rodu (kniežat, kráľov alebo cisárov), z ktorých aspoň dve osoby pochádzajú z tej istej rodiny, panujúce bezprostredne po sebe, alebo s malými prestávkami. Dynastia môže vládnuť v jednej aj vo viacerých krajinách.

Meno dynastie sa vzťahuje zvyčajne na meno rodu, miesto pôvodu rodu alebo na krstné meno zakladateľa panovníckeho rodu, ktoré môže byť v niektorých prípadoch mytologického pôvodu. Mená dynastií preto uvádzame v súlade s preferovanými príručkovými zdrojmi a v súlade pravidlami slovenského pravopisu.

Do tejto definície nepatrí prenesený význam pojmu dynastia – pokolenie, rod, rodina zaoberajúca sa niekoľko generácií tou istou činnosťou.

Príklady:

100 3# \$a Tudorovci (dynastia : \$d 1485-1603)

100 3# \$a Kotromaničovci (dynastia : \$d 1250–1461)

100 3# \$a Romanovci (dynastia : \$d 1613-1918)

100 3# \$a Ming (dynastia : \$d 1368-1644)

100 3# \$a Čching (dynastia : \$d 1644-1911)

100 3# \$a Pahlaví (dynastia : \$d 1925-1979)

100 3 # \$a Mojmírovci (dynastia : \$d 9.-10. stor.)

100 3# \$a Piastovci (dynastia : \$d 10. stor.-1370)

Rod a rodina

Pri menách šľachtických rodov (nie panovníckych rodov, dynastií) uvádzame kvalifikátor **rod**.

Pri menách všetkých ostatných typov rodín uvádzame kvalifikátor **rodina**.

Národná bibliografia SNK uvádza po konzultáciách so Slovenskou genealogicko-heraldickou spoločnosťou mená šľachtických rodov (okrem mien dynastií) a ostatných rodín, ktoré sú reprezentované priezviskom, v maskulínnej forme jednotného čísla. Pravidlá slovenského pravopisu predpisujú plurálovú formu, genealógovia uprednostňujú maskulínnu formu, ktorá je zrozumiteľnejšia aj pre zahraničných používateľov. Plurálovú formu mena rodu/rodiny uvádzame ako odlišnú/variantnú formu mena. Dátumy súvisiace s menom rodu alebo rodiny neuvádzame.

Príklady:

100 3# \$a Forgáč (rod)

400 3# \$a Forgáčovci (rod)

100 3# \$a Bosniak (rod)

400 3# \$a Bosniakovci (rod)

100 3# \$a Thurzo (rod)
400 3# \$a Thurzovci (rod)

100 3# \$a Benka (rodina)
400 3# \$a Benkovci (rodina)

100 3# \$a Lehocký (rodina)
400 3# \$a Lehockí (rodina)

Meno dynastie, rodu alebo rodiny pozostáva z viacerých častí

Ak pozostáva meno rodu/rodiny z viacerých častí, zapíše sa ako prvý prvok tá časť mena, pod ktorou vystupuje rod/rodina zvyčajne v normovanom, abecedne utriedenom súpise v jej jazykovom a geografickom prostredí. Primárnym a smerodajným zdrojom pri výbere preferovaného mena sa stáva prezentácia alebo zdroj pochádzajúci z jazykovej a geografickej proveniencie príslušného rodu/rodiny.

Príklad:

100 3# \$a Thurn und Taxis (rod)

100 3# \$a Hont-Pázmány (rod)

100 3# \$a Burgund-Ivrea (dynastia : \$d 1126-1368)

Ak je známe, že sa preferencia rodu/rodiny odlišuje od zvyčajného použitia mena, rešpektuje sa táto preferencia pri výbere prvého prvku mena.

Rôzne formy toho istého mena rodu/rodiny

Ak je rod/rodina známa pod rôznymi formami toho istého mena, teda forma toho istého mena variuje (úplnosť mena, jazyk, písmo), zvolíme ako preferované meno to, ktoré sa vyskytuje v prezentáciách a/alebo v referenčných zdrojoch najčastejšie.

Rôzne mená toho istého rodu, tej istej rodiny

Ak rod/rodina nezmenila svoje meno alebo je známa pod viacerými menami, zvolíme za preferované meno to meno, pod ktorým je všeobecne/verejne najznámejšia.

Inak volíme preferované meno rodu/rodiny nasledovne:

a) meno, ktoré sa vyskytuje v prezentáciách a/alebo v zdrojoch súvisiacich s rodinou, teda v dielach, ktorých autorom rodina je, alebo v dielach o nej

b) meno, ktoré sa vyskytuje najčastejšie v referenčných a príručkových zdrojoch

Iné formy mena, pod ktorými je rodina známa, sa uvádzajú variantné formy mena (RDA 10.2.2.6).

Zmena mena rodiny

Ak sa meno rodiny zmenilo, vrátane zmeny z jedného jazyka na iný, postupujeme takto:

a) ako preferované meno zvolíme skoršie meno rodu/rodiny použiteľné pri zdrojoch súvisiacich so skorším menom rodu/rodiny

b) ako preferované meno zvolíme zmenené meno rodu/rodiny použiteľné pri zdrojoch súvisiacich so zmeneným menom rodu/rodiny (RDA 10.2.2.7)

Príklady:

100 3# \$a Löwy (rodina : Košice, Slovensko)

[meno rodiny v prezentáciách a zdrojoch do roku 1942]

100 3# \$a Lipa (rodina : Košice, Slovensko)

[meno rodiny v prezentáciách a zdrojoch po roku 1942]

Odlišné/variantné meno rodiny

Je meno alebo forma mena rodiny, ktorá je iná ako preferované meno, autorizovaná forma mena rodiny.

Odlišná forma mena rodiny = odlišné meno, mená alebo odlišná formy mena ktoré:

rodina používa

boli zistené v referenčných zdrojoch

vzišli z odlišnej transliterácie mena rodiny

Ako odlišné/variantné meno rodiny uvádzame aj alternatívne jazykové formy mena, odlišný pravopis, meno v odlišnej abecede/písme (RDA 10.2.3).

Príklad:

100 3# \$a Obrenovičovci (dynastia)

400 3# \$a Obrenovići (dynastia)

100 3# \$a Accursius (rodina)

400 3# \$a Accorsi (rodina)

100 3# \$a Esterházi (rod)

400 3# \$a Esterházy (rod)

100 3# \$a Thurn und Taxis (rod)

400 3# \$a Thurn-Taxis (rod)

100 3# \$a Hont-Pázmány (rod)

400 3# \$a Hunt-Poznan (rod)

Odlíšenie viacerých rodov alebo rodín s rovnakým menom

Ak je nutné odlíšiť viaceré dynastie, rody (aj vetvy šľachtických rodov) alebo rodiny s rovnakým menom, môžeme na tento účel použiť spresňujúce údaje:

a) Miesto súvisiace s rodom alebo rodinou

Príklady:

100 3# \$a Esterházi (rod : \$c Rakúsko)

100 3# \$a Esterházi (rod : \$c Slovensko)

100 3# \$a Esterházi (rod : \$c Maďarsko)

100 3# \$a Benka (rodina : \$c Martin, Slovensko)

100 3# \$a Benka (rodina : \$c Trenčín, Slovensko)

b) Známy člen rodu alebo rodiny

Príklad:

100 3# \$a Esterházi (rod : \$g Esterházi, Mikuláš, 1583-1645)

100 3# \$a Esterházi (rod : \$g Esterházi, Pavol, 1587-1645)

100 3# \$a Esterházi (rod : \$g Esterházi, Daniel, 1585-1654)

Kombinácia oboch:

Príklad:

100 3# \$a Esterházi (rod : \$c Slovensko : \$g Esterházi, Pavol, 1587-1645)

c) Dátumy súvisiace s rodom alebo rodinou

Pri panovníckych rodoch sa berie do úvahy časový úsek vládnutia.

Príklad:

100 3# \$a Nguyễn (dynastia : \$d 1558-1775)

100 3# \$a Nguyễn (dynastia : \$d 1802-1947)

400 Smerovanie odkazu – pozri - osobné meno (O)

Do poľa sa uvádza odlišná/variantná forma mena tej istej osoby alebo rodu/rodiny, ktorá je odlišná od preferovaného mena osoby alebo rodu/rodiny. Zakazuje sa používať (nie je preferovaná) a vytvára sa z nej odkaz na úrovni **POZRI**.

Indikátory, štruktúra podpolí, následnosť podpolí a zásady zápisu sú identické s poľom 100. Pole 400 je však na rozdiel od poľa 100 *opakovateľné*.

Ako odlišnú/variantnú formu mena uvádzame v poli 400:

mená zistené v sekundárnych referenčných zdrojoch

mená, ktoré vzišli z odlišnej transliterácie

alternatívne jazykové formy mena

mená s odlišným pravopisom, v odlišnej abecede/písme

mená s variantmi krstných mien

mená s variantmi zložených mien

úplnejšie alebo skrátené formy mena

skutočné mená osôb publikujúcich pod pseudonymom

cirkevné mená

svetské mená

rodné mená

mená získané vydajom

akronymy

pseudonymy

gynonymy

spoločné pseudonymy

(RDA 9.2.3.4 ; RDA 9.2.3.7 - RDA 9.2.3.10)

Oprávnenosť odkazu sa prezentuje v poli 670, kde sa cituje jeho zdroj.

Zo zahraničných databáz odporúčame preberať iba také odkazové formy mien, ktoré sú v existujúcej databáze a existujúcom kultúrnom a jazykovom prostredí aktuálne a použiteľné.

Uvádzanie pseudonymu v poli 400 je prípustné iba vtedy, ak sa v bibliografickej databáze nenachádza žiadna prezentácia publikovaná pod príslušným pseudonymom. Ak sa prezentácia pod takýmto pseudonymom v databáze nachádza, zapíšeme pseudonym do poľa 500 a vytvárame nový autoritatívny záznam pre ďalšiu identitu osoby, v ktorom tvorí autorizovaný selekčný údaj pseudonym osoby.

Forma niektorých odkazov vyplynie niekedy aj priamo z katalogizačnej praxe, katalogizátori napríklad nerešpektujú autoritu, chronicky chybné zapisujú niektoré mená (s gramatickými chybami, s chybnou interpunkciou). Takýto chybný zápis sa použije niekedy v autoritatívnom zázname ako odkaz, zakázaná forma.

Indikátory, štruktúra podpolí, následnosť podpolí a zásady zápisu sú identické s poľom 100. Pole 400 je však na rozdiel od poľa 100 opakovateľné.

Okrem podpolí identických s poľom 100 obsahuje pole 400 vo svojej štruktúre špeciálne podpolia

\$i Informácia o vzťahu/označenie vzťahu (O)

\$w Kontrolné podpole (NO)

Podpole \$i informácia o vzťahu obsahuje označenie vzťahu entity poľa 4XX alebo 5XX k poľu 100 v zázname, alebo môže obsahovať textovú referenčnú informáciu ktorá užívateľovi indikuje vzťah medzi 1XX k 4XX alebo 5XX. Ak podpole obsahuje vzťahové označenie, vhodné referenčné označenie môže byť odvodené z neho. Kontrolné podpole \$w obsahuje kód r (označenie vzťahu v podpoli \$i alebo \$4).

Ak sa podpole \$i používa pre označenie vzťahu, je to v poradí prvé podpole v poli 400. Prvé slovo sa začína veľkým písmenom a podpole končí dvojbodkou.

Podpole \$i **neuvádzame** pri odlišných/variantných formách mena osoby, ktoré vzišli z odlišnej transliterácie, odlišnej jazykovej a pravopisnej formy mena, z odlišnej abecedy/písma mena, variant zložených mien, úplnejšej alebo skrátenej formy mena.

Podpole \$i sa vzťahuje na označenie:

\$i Akronym (nie je skratka, je tvorený začiatočnými písmenami a vyslovuje sa ako samostatné súvislé slovo)

\$i Cirkevné meno

\$i Rehoľné meno

\$i Svetské meno

\$i Meno získané vydajom

\$i Rodné meno (u mužov ; u žien je to meno za slobodna)

\$i Skutočné meno

\$i Pôvodné meno

\$i Pseudonym

\$i Gynonym

\$i Spoločný pseudonym

\$i Krycie meno

Príklady:

100 1# \$a Gašparíková-Horáková, Anna, \$d 1896-1987

400 1# \$i Rodné meno: \$a Gašparíková, Anna, \$d 1896-1987 \$w r

400 1# \$i Meno získané vydajom: \$a Horáková, Anna, \$d 1896-1987 \$w r

100 1# \$a Butrus-Ghálí, Butrus, \$d 1922-2016

400 1# Ghálí, Butrus Butrus-, \$d 1922-2016

100 1# \$a Cohen-Ahmine, Candice, \$d 1977-2012

400 1# \$a Ahmine, Candice Cohen-, \$d 1977-2012

100 0# \$a Pius \$bXII. \$c pápež, \$d 1876-1958

400 1# \$i Svetské meno: Pacelli, Eugenio, \$d 1876-1958 \$w r

100 1# \$a Šajda, Peter, \$d 1977-

400 0# \$i Rehoľné meno: \$a Česlav OP, \$d 1977- \$w r

100 1# \$a Twain, Mark, \$d 1835-1910

400 1# \$i Skutočné meno: \$a Clemens, Samuel Langhorne, \$d 1835-1910 \$w r

100 1# \$a Homolová, Zuzana, \$d 1948-

400 1# \$i Skutočné meno: \$a Baloghová, Dobromila, \$d 1948- \$w r

100 1# \$a Praks, Vítězslav, \$d 1977-

400 1# \$i Akronym: \$a vipr \$w r

100 1# \$a Habaj, Michal, \$d 1974-

500 1# \$i Gynonym: \$a Snegina, Anna, \$d 1974- \$w r

100 1# \$a Brontë, Emily, \$d 1818-1848

500 1# \$i Pseudonym: \$a Bel, Elis, \$d 1818-1848 \$w r

100 1# \$a Guderna, Eugen, \$d 1921-1945

500 0# \$i Krycie meno: \$a Džon, \$d 1921-1945 \$w r

500 Smerovanie odkazu – pozri aj - osobné meno (O)

V poli sa uvádza odlišná forma mena tej istej osoby, ktorá je rozdielna od preferovaného mena/autorizovanej formy mena osoby alebo rodiny, ale sa používa/ je preferovaná vo viacerých bibliografických entitách a tvorí sa z nej odkaz na úrovni **POZRI AJ**.

Pole 500 slúži na zápis mien osôb s viacerými identitami, ale aj na zápis vyjadrenia vzťahov medzi viacerými osobami, alebo vzťahov osoby k rodu/rodine, ku korporácii.

Forma mena uvádzaná v poli 500 odkazuje z jedného autorizovaného záhlavia na druhé a spája ich.

Ak sa použije v autoritatívnom zázname pole 500, je nutné overiť v bibliografickom katalógu výskyt tejto formy mena. Ak sa v katalógu nájdu bibliografické entity s touto formou mena, vytvára sa nový autoritatívny záznam, ktorý obsahuje túto formu mena v poli 100. Tak príde k odkazu jedného autorizovaného záhlavia na druhé.

Indikátory, štruktúra podpolí, následnosť podpolí a zásady zápisu sú identické s poľom 100. Okrem podpolí identických s poľom 100 obsahuje pole 500 vo svojej štruktúre špeciálne podpolia

\$i Informácia o vzťahu, označenie vzťahu (O)

\$w Kontrolné podpole (NO)

Podpole \$i informácia o vzťahu obsahuje označenie vzťahu entity poľa 4XX alebo 5XX k poľu 100 v zázname, alebo môže obsahovať textovú referenčnú informáciu ktorá užívateľovi indikuje vzťah medzi 1XX k 4XX alebo 5XX. Ak podpole obsahuje vzťahové označenie, vhodné referenčné označenie môže byť odvodené z neho. Kontrolné podpole \$w obsahuje kód r (označenie vzťahu v podpoli \$i alebo \$4).

Ak sa podpole \$i používa pre označenie vzťahu, je to v poradí prvé podpole v poli 400. Prvé slovo sa začína veľkým písmenom a podpole končí dvojbodkou

Použitie poľa 500 zodpovedá týmto prípadom:

1. Osoba publikuje pod vlastným menom a pseudonymom

Príklad 1:

Personálna autorita č. 1

100 1# \$a Žarnov, Andrej, \$d 1903-1982 *[publikačný odbor literatúra]*

500 1# \$i Skutočné meno: \$a Šubík, František, \$d 1903-1982 \$w r

Personálna autorita č. 2

100 1# \$a Šubík, František, \$d 1903-1982 *[publikačný odbor – medicína]*

500 1# \$i Pseudonym: \$a Žarnov, Andrej, \$d 1903-1982 \$w r

Príklad 2:

Personálna autorita č. 1

100 1# \$a Petiška, Peter, \$d 1937-2012 *[publikačný odbor literatúra]*

500 1# \$i Skutočné meno: \$a Kliment, Peter, \$d 1937-2012 \$w r

Personálna autorita č. 2

100 1# \$a Kliment, Peter, \$d 1937-2012 *[publikačné odbory: zdravotníctvo a právo]*

500 1# \$i Pseudonym: \$a Petiška, Peter, \$d 1937-2012 \$w r

2. Osoba publikuje pod dvoma, resp. viacerými pseudonymami

Príklad:

Personálna autorita č. 1

100 1# \$a Scamander, Newt, \$d 1965-

500 1# \$i Skutočné meno: \$a Rowling, J. K., \$d 1965- \$w r

Personálna autorita č. 2

100 1# \$a Galbraith, Robert, \$d 1965-

500 1# \$i Skutočné meno: \$a Rowling, J. K., \$d 1965- \$w r

Personálna autorita č. 3

100 1# \$a Rowling, J. K., \$d 1965-

500 1# \$i Pseudonym: \$a Galbraith, Robert, \$d 1965- \$w r

500 1# \$i Pseudonym: \$a Scamander, Newt, \$d 1965- \$w r

3. Osoba prepožičala svoje meno inej osobe alebo osobám

Príklad:

Personálna autorita č. 1

100 1# \$a Zábrana, Jan, \$d 1931-1984

500 1# \$a Škvorecký, Josef, \$d 1924-2012

500 1# \$a Žantovská Hana, \$d 1921-2004

500 1# \$a Přidal, Antonín, \$d 1935-

[Jan Zábrana prepožičal svoje meno prekladateľom Hane Žantovskej (G. Greene: Vlák do Istanbulu), Antonínovi Přidalovi (J. B. Priestley: Dobří kamarádi) a spisovateľovi Josefovi Škvoreckému (Vražda pro štěstí, Vražda se zárukou, Vražda v zastoupení)]

Personálna autorita č. 2

100 1# \$a Škvorecký, Josef, \$d 1924-2012

500 1# \$a Zábrana, Jan, \$d 1931-1984

Personálna autorita č. 3

100 1# \$a Žantovská, Hana, \$d 1921-2004

500 1# \$a Zábrana, Jan, \$d 1931-1984

Personálna autorita č. 4

100 1# \$a Přidal Antonín, \$d 1935-

500 1# \$a Zábrana, Jan, \$d 1931-1984

4. Viac osôb používa spoločný pseudonym

Príklad:

Personálna autorita č. 1

100 0# \$a Generator X

400 0# \$a Generátor X

500 1# \$i Skutočné meno: \$a Šulej, Peter, \$d 1967- \$w r

500 1# \$i Skutočné meno: \$a Habaj, Michal, \$d 1974- \$w r

500 1# \$i Skutočné meno: \$a Hablák, Andrej, \$d 1977- \$w r

500 1# \$i Skutočné meno: \$a Macsovszky, Peter, \$d 1966- \$w r

Personálna autorita č. 2

100 1# \$a Šulej, Peter, \$d 1967-

500 0# \$i Spoločný pseudonym: \$a Generator X \$w r

Personálna autorita č. 3

100 1# \$a Habaj, Michal, \$d 1974-

500 0# \$i Spoločný pseudonym: \$a Generator X \$w r

Personálna autorita č. 4

100 1# \$a Hablák, Andrej, \$d 1977-

500 0# \$i Spoločný pseudonym: \$a Generator X \$w r

Personálna autorita č. 5

100 1# \$a Macsovszky, Peter, \$d 1966-

500 0# \$i Spoločný pseudonym: \$a Generator X \$w r

5. Prepojenie identít súkromnej a verejnej osoby

Personálne autorizované záznamy je nutné prepojiť s korporatívnym autorizovaným záznamom, ak má osoba súkromnú aj verejnú identitu. Predstavitelia štátov, hlavy štátov, predsedovia vlád sa spracujú aj ako korporácia podriadená jurisdikcii, ak sa jedná o oficiálnu funkciu. V takomto prípade sa vytvára odkaz z identity súkromnej osoby na identitu verejnej osoby a naopak. ***Pole 500 sa tak etabluje do inej ako personálnej autority.***

To isté platí aj pre pápežov, ktorí sa spracujú aj ako korporácia podriadená Katolíckej cirkvi.

Príklad 1:

Personálna autorita

100 0# \$a František, \$c pápež, \$d 1936-

400 0# \$a František \$b I., \$c pápež, \$d 1936-

400 1# \$i Svetské meno: \$a Bergoglio, Jorge Mario, \$d 1936 \$w r

510 2# \$a Katolícka cirkev. \$b Pápež (2013- : František)

Korporatívna autorita

110 2# Katolícka cirkev. \$b Pápež (2013- : František)

500 0# \$a František, \$c pápež, \$d 1936-

Príklad 2:

Personálna autorita

100 1# \$a Gašparovič, Ivan, \$d 1941-

510 1# \$a Slovensko. \$b Prezident (2004-2012 : Gašparovič)

Korporatívna autorita

110 1# \$a Slovensko. \$b Prezident (2004-2012 : Gašparovič)

500 1# \$a Gašparovič, Ivan, \$d 1941-

6. Vyjadrenie vzájomných vzťahov medzi viacerými osobami, alebo vzťahov osoby k rodu/rodine

Pole 500 a jeho smerovanie odkazu *Pozri aj* slúži aj na označenie vzťahov osoby k iným osobám (životným partnerom, súrodencom, rodičom atď.), ako aj vzťahov osoby k rodu/rodine, ku ktorej patrí.

Vyjadrenie týchto vzťahov umožní používateľovi:

- a) nájsť osoby a rodiny, ktoré sú predmetom rešeršných požiadaviek používateľa
- b) pochopiť vzťahy medzi viacerými osobami alebo rodinami, vzťahy medzi osobou a rodom alebo rodinou, z ktorej pochádza

Vyjadrenie vzťahov medzi osobami alebo rodinami nie je povinným údajom autoritatívneho záznamu (RDA 29.2).

Súpis pre pojmy označujúce vzťah sa nachádza v RDA *v Prílohe K*, ale pre potreby vyjadrenia vzťahov v personálnych autoritách je veľmi strohý a nedostatočný. Chýbajú v ňom napríklad základé pojmy pre označenie konkrétnych rodinných vzťahov (matka, otec, manželka, manžel atď.).

Ak nie je v Prílohe K k dispozícii potrebné označenie vzťahu, postupujeme podľa doterajšieho úzusu a používame súpis označení vzťahu implementovaný v KIS Virtua.

Pri používaní Prílohy K nastávajú v slovenskom jazykovom prostredí jazykové problémy, najmä pri vyjadrení vzťahu osoba ↔ rodina a osoba ↔ korporácia (Pozri nižšie).

Vzťah osoby k iným osobám (životným partnerom, súrodencom, rodičom atď.)

Príklad 1:

Personálna autorita č. 1

100 1# \$a Valentová, Soňa, \$d 1946-

400 1# a \$a Valentová-Hasprová, Soňa, \$d 1946-

500 1# \$i Manžel: \$a Haspra, Pavol, \$d 1929-2004 \$w r

500 1# \$i Dcéra: \$a Hasprová, Katarína, \$d 1972- \$w r

Personálna autorita č. 2

100 1# \$a Haspra, Pavol, \$d 1929-2004

500 1# \$i Manželka: \$a Valentová, Soňa, \$d 1946- \$w r

500 1# \$i Dcéra: \$a Hasprová, Katarína, \$d 1972- \$w r

Personálna autorita č. 3

500 1# \$a Hasprová, Katarína, \$d 1972-

500 1# \$i Otec: \$a Haspra, Pavol, \$d 1929-2004 \$w r

500 1# \$i Matka: \$a Valentová, Soňa, \$d 1946- \$w r

(Zdroj obrazového materiálu: www.wikipedia.sk)

Príklad 2:

Personálna autorita č. 1

100 1# Sa Sa Kostra, Ján, \$d 1910-1975

500 1# \$i Pseudonym: Sa Robur, Ján, \$d 1910-1975 \$w r

500 1# \$i Pseudonym: Sa Medník, Ján, \$d 1910-1975 \$w r

500 1# \$i Pseudonym: Sa Bača, Ivan, \$d 1910-1975 \$w r

500 1# \$i Spoločný pseudonym: Sa Benko, Kristián \$w r

500 1# \$i Manželka: Sa Bendová, Krista, \$d 1923-1988 \$w r

Personálna autorita č. 2

100 1# Sa Bendová, Krista, \$d 1923-1988

400 1# \$i Rodné meno: Sa Bendová, Kristína, \$d 1923-1988 \$w r

400 1# \$i Meno získané vydajom: Sa Kostrová, Kristína, \$d 1923-1988

500 1# \$i Pseudonym: Sa Koval', Ján, \$d 1923-1988 \$w r

500 1# \$i Pseudonym: Sa Hlavatá, Mária, \$d 1923-1988 \$w r

500 1# \$i Spoločný pseudonym: Sa Benko, Kristián \$w r

500 1# \$i Manžel: Sa Kostra, Ján, \$d 1910-1975 \$w r

Personálna autorita č. 3

100 1# Sa Benko, Kristián

500 1# \$i Skutočné meno: Sa Kostra, Ján, \$d 1910-1975 \$w r

500 1# \$i Skutočné meno: Sa Bendová, Krista, \$d 1923-1988 \$w r

(Zdroj obrazového materiálu: www.citaty-slavnych.sk ; www.lozjago.sk)

Príklad 3:

Personálna autorita č. 1

100 1# Ša Huba, Martin, Šd 1943-

500 1# Ši Otec: Ša Huba, Mikuláš, Šd 1919-1986 Šw r

500 1# Ši Matka: Ša Kišonová-Hubová, Mária, Šd 1915-2004 Šw r

Personálna autorita č. 2

100 1# Ša Huba, Mikuláš, Šd 1919-1986

500 1# Ši Syn: Ša Huba, Martin, Šd 1919-1986 Šw r

500 1# Ši Manželka: Ša Kišonová-Hubová, Mária, Šd 1915-2004 Šw r

Personálna autorita č. 3

100 1# Ša Kišonová-Hubová, Mária, Šd 1915-2004

500 1# Ši Manžel: Ša Huba, Mikuláš, Šd 1919-1986 Šw r

500 1# Ši Syn: Ša Huba, Martin, Šd 1943- Šw r

(Zdroj obrazového materiálu: www.slovakregion.sk ; www.cfdb.cz ; www.wikipedia.sk)

Vzťahy medzi osobou a rodom/rodinou

Príklad 1:

Personálna autorita č. 1

100 3# \$a Kapetovci (dynastia)

500 0# \$i Zakladateľ: \$a Hugo \$b I., \$c francúzsky kráľ, \$d 904-996 \$w r

Personálna autorita č. 2

100 0# \$a Hugo \$b I., \$c francúzsky kráľ, \$d 904-996

500 3# \$a Kapetovci (dynastia)

Príklad 2:

Personálna autorita č. 1

100 3# \$a Bosniak (rod)

500 1# \$i Príslušníčka rodu: \$a Bosniaková, Žofia, \$d 1609-1644 \$w r

500 1# \$i Príslušník rodu: \$a Bosniak, Tomáš, \$d 1527-1634 \$w r

Personálna autorita č. 2

100 1# \$a Bosniaková, Žofia, \$d 1609-1644

500 3# \$a Bosniak (rod)

Personálna autorita č. 3

100 1# \$a Bosniak, Tomáš, \$d 1527-1634

500 3# \$a Bosniak (rod)

(Zdroj obrazového materiálu: www.wikipedia.sk ; www.slachta.kosztolanyi.com ; www.cirbusprofile.webnode.sk)

Príklad 3:

Personálna autorita č. 1

100 3# \$a Jesenský (rod)

500 1# \$i Príslušník rodu: \$a Jessenius, Ján, \$d 1566-1621 \$w r

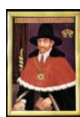
500 1# \$i Príslušník rodu: \$a Jesenský, Janko, \$d 1874-1945 \$w r

500 1# \$i Príslušník rodu: \$a Jesenský, Miloš, \$d 1971- \$w r

Personálna autorita č. 2

100 1# \$a Jessenius, Ján, \$d 1566-1621

500 3# \$a Jesenský (rod)

Personálna autorita č. 3

100 1# \$a Jesenský, Janko, \$d 1874-1945

500 3# \$a Jesenský (rod)

Personálna autorita č. 4

100 1# \$a Jesenský, Miloš, \$d 1971-

500 3# \$a Jesenský (rod)

(Zdroj obrazového materiálu: www.wikipedia.sk ; www.jesensky.sk)

Vzťah osoby ku korporácii a naopak

Vzťah osoba ↔ korporácia môže byť chápaný z viacerých aspektov.

Pod pojmom afiliácia sa chápe pridruženie, príslušnosť osoby ku korporácii, organizácii, inštitúcii, skupine. Afiliácia je skôr všeobecne rozoznateľný znak, rozlišovací znak osoby/osôb. Tento druh vzťahu uvádzame v poli 373.

Vo vzťahu osoba ↔ korporácia nemusí byť korporácia chápaná iba ako skupina alebo inštitúcia, ku ktorej osoba iba formálne, profesijne patrí, v ktorej je zamestnaná.

Osoba môže byť s korporáciou, skupinou úzko spätá z aspektu historického, významového, kultúrneho, umeleckého a pod. Osoba môže byť zakladateľom korporácie, členom, lídrom umeleckej skupiny, expedície. Má výrazný vplyv na rozvoj, smerovanie korporácie, jej prezentáciu na verejnosti. V prípade umeleckých skupín (výtvarných, literárnych, hudobných a pod.) ide o zoskupenie umelcov so spoločnými názormi alebo umeleckým programom. Osoba - člen takejto skupiny sa podieľa na umeleckej tvorbe skupiny, prezentuje ju a ovplyvňuje ju. V takýchto prípadoch je opodstatnené vytvoriť vzájomné prepojenie entít osoba a korporácia, teda personálnej a korporatívnej authority.

Pri používaní RDA: Príloha K nastávajú v slovenskom jazykovom prostredí jazykové, syntaktické a gramatické problémy pri označení vzťahu medzi osobou a korporáciou.

Navrhujeme tieto označeniam vzťahov:

Vzťah osoba ↔ korporácia

Zakladateľ, zakladateľka: osoba, ktorá založila korporáciu

Zakladateľ: rod/rodina, ktorá založila korporáciu

Založená korporácia: korporácia, ktorú osoba, alebo rod/rodina založila

Vzťah osoba ↔ umelecká skupina

Člen, členka: osoba, ktorá je členom umeleckej skupiny, expedície atď.

Zakladateľ zakladateľka: osoba, ktorá založila umeleckú skupinu

Skupina: umelecká skupina - zoskupenie umelcov so spoločnými názormi alebo umeleckým programom, ktorými sa prezentuje na verejnosti

Založená skupina: umelecká skupina - zoskupenie umelcov so spoločnými názormi alebo umeleckým programom, ktorú osoba založila

Osoba alebo rod/rodina je zakladateľom korporácie

Príklady:

Personálna autorita

100 0# \$a Matej \$b I., \$c uhorský kráľ, \$d 1440-1490

510 2# \$i Založená korporácia: \$a Academia Istropolitana \$w r

Korporatívna autorita

110 2# \$a Academia Istropolitana

410 2# \$a Universitas Istropolitana

410 2# \$a Univerzita Istropolitana

500 0# \$i Zakladateľ: \$a Matej \$b I., \$c uhorský kráľ, \$d 1440-1490 \$w r

Personálna autorita

100 0# \$a Jurkovič, Samuel, \$d 1796-1873

510 2# \$i Založená korporácia: \$a Gazdovský spolok (Sobotište, Slovensko) \$w r

Korporatívna autorita

110 2# \$a Gazdovský spolok (Sobotište, Slovensko)

500 0# \$i Zakladateľ: \$a Jurkovič, Samuel, \$d 1796-1873 \$w r

Personálna autorita

100 1# \$a Ford, Henry, \$d 1863-1947

510 2# \$i Založená korporácia: \$a Ford Motor Company \$w r

Korporatívna autorita

110 2# \$a Ford Motor Company

500 1# \$i Zakladateľ: \$a Ford, Henry, \$d 1863-1947 \$w r

Personálna autorita

100 1# \$a Gates, Bill, \$d 1955-

510 2# \$i Založená korporácia: \$a Microsoft Corporation \$w r

Porporatívna autorita

110 2# \$a Microsoft Corporation

500 1# \$i Zakladateľ: \$a Gates, Bill, \$d 1955- \$w r

Personálna autorita

100 1# \$a Lauder, Estée, \$d 1908-2004

400 1# \$i Rodné meno: \$a Mentzer, Josephine Esther, \$d 1908-2004 \$w r

510 2# \$i Založená korporácia: \$a Estée Lauder Companies \$w r

Korporatívna autorita

110 2# \$a Estée Lauder Companies

500 1# \$i Zakladateľka: \$a Lauder, Estée, \$d 1908-2004 \$w r

Personálna autorita

100 1# \$a Čarnogurský, Ján, \$d 1944-

510 2# \$i Založená korporácia: \$a Kresťanskodemokratické hnutie (Slovensko) \$w r

Korporatívna autorita

110 2# \$a Kresťanskodemokratické hnutie (Slovensko)

500 1# \$i Zakladateľ: \$a Čarnogurský, Ján, \$d 1944-\$w r

Personálna autorita

100 1# \$a Dvorský, Peter, \$d 1951-

510 2# \$i Založená korporácia: Rehabilitačné centrum Harmony (Bratislava, Slovensko) \$w r

Korporatívna autorita

110 2# \$a Rehabilitačné centrum Harmony (Bratislava, Slovensko)

500 1# \$i Zakladateľ: \$a Dvorský, Peter, \$d 1951- \$w r

Personálna autorita

100 1# \$a Joh, Elton, \$d 1947-

510 2# \$i Založená korporácia: \$a Elton John Aids Foundation \$w r

Korporatívna autorita

110 2# \$a Elton John Aids Foundation

500 1# \$i Zakladateľ: \$a Joh, Elton, \$d 1947- \$w r

Personálna autorita

100 3# \$a Hall (rodina : \$c Kansas City, Mo.)

510 2# \$i Založená korporácia: \$a Hall Family Foundation \$w r

Korporatívna autorita

110 2# \$a Hall Family Foundation

500 3# \$i Zakladatel': \$a Hall (rodina : \$c Kansas City, Mo.) \$w r
Osoba je činná v umeleckej skupine, alebo ju založila

Personálna autorita

100 1# \$a \$a Mercury, Freddie, \$d 1946-1991
510 2# \$i Skupina: \$a Queen (hudobná skupina) \$w r

Korporatívna autorita

110 2# \$a Queen (hudobná skupina)
500 1# \$i Člen: \$a Mercury, Freddie, \$d 1946-1991 \$w r

Personálna autorita

100 1# \$a Lagerkvist, Sofia, \$d 1976-
510 2# \$i Skupina: \$a Front Design Group \$w r

Korporatívna autorita

110 2# \$a Front Design Group
500 1# \$i Členka: \$a Lagerkvist, Sofia, \$d 1976-

Personálna autorita

100 1# \$a Burant, František, \$d 1924-2001
510 2# \$i Skupina: \$a UB 12 (umelecká skupina) \$w r

Korporatívna autorita

110 2# \$a UB 12 (umelecká skupina)
500 1# \$i Člen: \$a Burant, František, \$d 1924-2001 \$w r

Personálna autorita

100 1# \$a Rathouský, Luděk, \$d 1975-
510 2# \$i Založená skupina: \$a Rafani (výtvarná skupina) \$w r

Korporatívna autorita

110 2# \$a Rafani (výtvarná skupina)
500 1# \$i Zakladateľ: \$a Rathouský, Luděk, \$d 1975- \$w r

Personálna autorita

100 1# \$a Hes, Richard, \$d 1963-2014
510 2# Založená skupina: \$a UNO (tanečná skupina) \$w r

Korporatívna autorita

110 2# \$a UNO (tanečná skupina)
500 1# \$i Zakladateľ: \$a Hes, Richard, \$d 1963-2014 \$w r

368 Ďalšie súvisiace informácie o osobe (O)

V poli sa uvádzajú v štruktúrovanej podobe a v jazyku katalogizujúcej agentúry identifikačné údaje súvisiace s osobou. Pole obsahuje atribút, ktorý charakterizuje osobu a môže slúžiť na jej odlišenie od inej osoby. Ďalšie súvisiace informácie o osobe v poli 368 priamo súvisia s bibliografickou poznámkou v poli 678. Ale na rozdiel od tohto poznámkového poľa sa dajú konkrétne údaje zo štruktúry poľa 368 cielene selektovať.

Indikátory: Nedefinované ##

Podpolia

\$c Iné označenie osoby (O)

\$d Titul osoby (O)

\$s Počiatkový dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

\$t Konečný dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

\$c Iné označenie

V tomto podpoli uvádzame označenie pre svätých a charakterizujúce označenie pre postavy z Biblie, apokryfných kníh, označenie pre fiktívne, legendárne, mytologické postavy, ako aj postavy nie ľudského pôvodu. Tieto označenia musia mať vždy formu preferovanej lexikálnej jednotky, to znamená že ich nevytvárame voľne vyberanými termínmi a slovnými spojeniami, ale ich preberáme zo súboru vecných autorít.

Príklady:

100 0# \$a Jana z Arku, \$c svätá, \$d 1412-1431

368 ## \$c svätice

100 0# \$a František z Assisi, \$c svätý, \$d 1182-1226

368 ## \$c svätci

100 0# \$a Ábel \$c (biblická postava)

368 ## \$c biblické postavy

100 1# \$a Poirot, Hercule \$c (fiktívna postava)

368 ## \$c fiktívne postavy \$c detektívi

100 0# \$a Merlin \$c (mytologická postava)

368 ## \$c mytologické postavy \$c čarodejníci

100 0# \$a Kostej \$c (mytologická postava)
368 ## \$c mytologické postavy \$c slovanská mytológia

100 0# \$a Odysseus \$c (mytologická postava)
368 ## \$c mytologické postavy \$c grécka mytológia

100# \$a Golem \$c (legendárna postava)
368 ## \$c legendárne postavy

\$d Titul osoby

Do podpoľa zapisujeme šľachtické, panovnícke a cirkevné tituly a hodnosti, čestné tituly, a akademické tituly osôb, najmä vtedy, ak sa nevyskytujú v poliach 100 a 400, teda v autorizovanom zázhlaví alebo v smerovaní odkazu Pozri.

Šľachtické tituly uvádzame v jazyku, v ktorom boli udelené.

Príklady:

100 1# \$a Anglès, Jules, \$d 1778-1828
368 ## \$d Comte

100 1# \$a Elton, John, \$d 1947-
368 ## \$d Sir

100 1# \$a Fleming, Alexander, \$d 1881-1955
368 ## \$d Sir

100 1# \$a Mansfeld, Philipp von, \$d 1859-1657
368 ## \$d Feldmarschall

100 1# \$a Borselen, Frank van, \$d ca 1396-1470
368 ## \$d Graaf van Oostervant

100 1# Bulík, Ľubomír, \$d 1957-
368 ## \$d generál \$d Ing.

100 1# \$a Jankovský, Juraj, \$d 1933-
368 ## \$d prof. \$d PhD.

100 1# \$a Jankovský, Juraj, \$d 1962-
368 ## \$d Mgr.

100 1# \$a Kraskovská, Ľudmila, \$d 1904-1999
368 ## \$d prof. \$d PhD. \$d DrSc.

370 Súvisiace miesta (O)

Do poľa sa uvádzajú geografické informácie vzťahujúce sa k miestu narodenia, úmrtia, pôsobenia osoby. Pole priamo súvisí s bibliografickou poznámkou v poli 678. Ale na rozdiel od tohto poznámkového poľa sa dajú konkrétne geografické údaje zo štruktúry poľa 370 cielene selektovať.

Údaje o mieste súvisiacom s osobou musia mať vždy formu preferovaného geografického názvu, to znamená že ich nevytvárame voľne vyberanými termínmi a slovnými spojeniami, ale preberáme zo súboru geografických autorít.

Pole 370 má význam pre štruktúrovanú geografickú identifikáciu osoby a jeho štruktúra umožňuje vyhľadávanie osôb podľa geografického aspektu.

Indikátory: Nedefinované ##

Podpolia:

\$a Miesto narodenia (NO)

\$b Miesto úmrtia (NO)

\$c Súvisiaca krajina (O)

\$e Miesto bydliska (O)

\$f Iné súvisiace miesto (O)

\$s Počiatočný dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

\$t Konečný dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

Geografické údaje zapisujeme v poradí obec/mesto čiarka štát. Správne prepojenie s geografickou autoritou by vyžadovalo zápis identický s geografickým heslom – teda štát/blížšie geografické určenie uvedené v zátvorke. Ale geografické údaje v autoritatívnom zázname uvádzame podľa pravidiel RDA.

Pri zápise geografických údajov do poľa 370 uprednostňujeme aktuálny územný aspekt, nie aspekt historicko-geografický (ako je napr. zaužívaný na stránkach Wikipédie).

Viacnásobný výskyt poľa zapíšeme pre viacnásobné výskyty súvisiaceho miesta v rôznych časových obdobiach.

Príklady:

1001# \$a Štúr, Ludovít, \$d 1815-1856

370 ## \$a Uhrovec, Slovensko \$b Modra, Slovensko \$c Slovensko

100 1# \$a Kukura, Juraj, \$d 1947-

370 ## \$a Prešov, Slovensko \$c Slovensko \$c Nemecko \$c Česko \$f Hamburg, Nemecko
\$f Praha, Česko \$f Bratislava, Slovensko

100 1# \$a Hronský, Jozef Cíger, \$d 1896-1960

370 ## \$a Zvolen, Slovensko \$b Luján, Argentína \$c Slovensko \$s 1896 \$t 1945

370 ## \$c Argentína \$s 1948 \$t 1960

100 1# \$a Thurzo, Igor, \$d 1933-2014

370 ## \$a Bratislava, Slovensko \$b Bratislava, Slovensko \$c Slovensko \$f Martin, Slovensko

100 1# \$a Géry, Marcel, \$d 1965-

370 ## \$a Smolenice, Slovensko \$c Slovensko \$s 1965 \$t 1986

370 ## \$c Kanada \$s 1986

100 1# \$a Forman, Miloš, \$d 1932-

370 ## \$a Čáslav, Česko \$c Česko \$s 1932 \$t 1968

370 ## \$c Spojené štáty americké \$s 1968

372 Oblasť pôsobnosti (O)

Do poľa sa uvádza oblasť pôsobnosti, vedný odbor, oblasť činnosti, ktorou sa osoba zaoberá. Pole priamo súvisí s bibliografickou poznámkou v poli 678. Ale na rozdiel od tohto poznámkového poľa sa dajú konkrétne údaje zo štruktúry poľa 372 cielene selektovať.

POZOR!

Oblasť pôsobnosti, vedný odbor, oblasť činnosti nie je povolanie, profesia. Povolanie sa uvádza v poli 374.

Označenie oblasti pôsobnosti a činnosti osoby musí mať vždy formu preferovanej lexikálnej jednotky, to znamená že ho nevytvárame voľne vyberanými výrazmi a slovnými spojeniami, ale ho preberáme zo súboru vecných autorít.

Viacnásobný výskyt poľa zapíšeme pre viacnásobné výskytu oblasti pôsobnosti v rôznych časových obdobiach.

Indikátory: Nedefinované ##

Podpolia:

\$a Oblasť pôsobnosti (O)

\$s Počiatkový dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

\$t Konečný dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

Príklady:

100 1# \$a Janík, Miroslav, \$d 1937-2008

372 ## \$a medicína \$a chirurgia \$a chirurgia hrudníka

100 1# \$a Dvorský, Peter, \$d 1951-

372 ## \$a opera \$a operný spev

100 1# \$a Fichte, Johann Gottlieb, \$d 1762-1814

372 ## \$a filozofia

100 1# \$a Šišmiš, Milan, \$d 1964-

372 ## \$a genealógia \$a história

100 1# \$a Kubáni, Ľudovít, \$d 1830-1869

372 ## \$a literatúra

100 1# \$a Auwers, Arthur, \$d 1838-1915

372 ## \$a astronómia

100 1# \$a Hawking, Stephen, \$d 1942-

372 ## \$a fyzika \$a matematika

100 1# \$a Hanniker, Ladislav, \$d 1952-

372 ## \$a právo \$a literatúra

373 Afiliácia. Súvisiaca skupina/korporácia (O)

Pod pojmom afiliácia sa chápe pridruženie, pričlenenie osoby ku korporácii, organizácii, inštitúcii, skupine. Afiliácia teda označuje skupinu alebo korporáciu, ku ktorej osoba dlhodobo patrí, v ktorej je zamestnaná, ktorej je členom, alebo ku ktorej je významne priradená kultúrnou identitou (RDA 9.13). Afiliácia nie je považovaná za vzťah medzi osobou a korporáciou. Je to skôr všeobecne rozoznateľný znak, rozlišovací znak osoby/osôb v súvislosti s príslušnosťou ku korporácii.

Súvisiaca skupina/korporácia musí mať vždy preferovanú formu mena korporácie, to znamená že ho nevytvárame voľne vyberanými výrazmi a slovnými spojeniami, ale ho preberáme zo súboru korporatívnych autorít.

Prevzaté korporatívne záhlavia uvádzame v neštruktúrovanej forme (bez označenia podpolí) s interpunkciou ISBD.

Viacnásobný výskyt poľ'a zapíšeme vtedy, ak má osoba viaceré afiliácie v rôznych časových obdobiach.

Indikátory: Nedefinované ##

Podpolia:

\$a Afiliácia. Súvisiaca skupina/korporácia (O)

\$s Počiatkový dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

\$t Konečný dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

\$2 Zdroj termínu

Príklady:

100 1# \$a Mistrík, Jozef, \$d 1921-2000

370 ## \$a Špania Dolina, Slovensko \$c Slovensko \$f Bratislava, Slovensko

372 ## \$a lingvistika \$a literárna veda \$a štylistika \$a grafológia

373 ## \$a Slovenská akadémia vied \$s 1961 \$t 1965

**373 ## \$a Univerzita Komenského v Bratislave. Filozofická fakulta \$s 1966
\$t 1991**

100 1# \$a Dvorský, Peter, \$d 1951-

370 ## \$a Partizánske, Slovensko \$c Slovensko \$e Bratislava, Slovensko

372 ## \$a opera \$a operný spev

373 ## \$a Slovenské národné divadlo (Bratislava, Slovensko). Opera

100 1# \$a Šišmiš, Milan, \$d 1964-

370 ## \$a Bánovce nad Bebravou, Slovensko \$c Slovensko \$f Martin, Slovensko

372 ## \$a genealógia \$a história

373 ## \$a Slovenská genealogicko-heraldická spoločnosť \$a Slovenská národná knižnica

374 Povolanie (O)

Do poľa sa uvádza informácia o povolani, profesii osoby. Pole priamo súvisí s bibliografickou poznámkou v poli 678. Ale na rozdiel od tohto poznámkového poľa sa dajú konkrétne údaje zo štruktúry poľa 374 cielene selektovať.

Označenie povolania osoby musí mať vždy preferovanú formu lexikánej jednotky, to znamená že ho nevytvárame voľne vyberanými výrazmi a slovnými spojeniami, ale ho preberáme zo súboru vecných autorít.

Viacnásobný výskyt poľa zapíšeme vtedy, ak má osoba viaceré povolania v rôznych časových obdobiach.

Indikátory: Nedefinované ##

Podpolia:

\$a Povolanie (O)

\$s Počiatkový dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

\$t Konečný dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

Príklady:

100 1# \$a Mistrík, Jozef, \$d 1921-2000

370 ## \$a Špania Dolina, Slovensko \$c Slovensko \$f Bratislava, Slovensko

372 ## \$a lingvistika \$a literárna veda \$a štylistika \$a grafológia

373 ## \$a Slovenská akadémia vied \$s 1961 \$t 1965

373 ## \$a Univerzita Komenského v Bratislave. Filozofická fakulta \$s 1966
\$t 1991

374 ## \$a lingvisti \$a literárni vedci \$a grafológovia

100 1# \$a Dvorský, Peter, \$d 1951-

370 ## \$a Partizánske, Slovensko \$c Slovensko \$e Bratislava, Slovensko

372 ## \$a opera \$a operný spev

373 ## \$a Slovenské národné divadlo (Bratislava, Slovensko). Opera

374 ## \$a operní speváci

100 1# \$a Šišmiš, Milan, \$d 1964-

370 ## \$a Bánovce nad Bebravou, Slovensko \$c Slovensko \$f Martin, Slovensko

372 ## \$a genealógia \$a história

373 ## \$a Slovenská genealogicko-heraldická spoločnosť \$a Slovenská národná knižnica

374 ## \$a genealógovia \$a historici

100 1# \$a Kraskovská, Ľudmila, \$d 1904-1999
368 ## \$d prof. \$d PhDr. \$d DrSc.
370 ## \$a \$a Vilnius, Litva \$b Bratislava, Slovensko \$c Slovensko \$f Bratislava, Slovensko
372 ## \$a archeológia
373 ## \$a Slovenské národné múzeum (Bratislava, Slovensko)
374 ## \$a archeologičky

100 1# \$a Pántik, Július, \$d 1922-2002
370 ## \$a Stredné Plachtince, Slovensko \$b Bratislava, Slovensko \$c Slovensko
372 ## \$a herectvo \$a divadlo \$a film
373 ## \$a Slovenské národné divadlo (Bratislava, Slovensko). Činohra \$s 1942 \$t 1992
373 ## \$a Vysoká škola múzických umení v Bratislave \$s 1951 \$t 1965
374 ## \$a herci \$s 1942 \$t 1992
374 ## \$a vysokoškolskí učitelia \$s 1951 \$t 1965

100 1# \$a Tatarka, Dominik, \$d 1913-1989
370 ## \$a Drienové, Slovensko \$b Bratislava, Slovensko \$c Slovensko
372 ## \$a literatúra \$a próza
374 ## \$a spisovatelia

100 1# \$a Bezák, Róbert, \$d 1960-
370 ## \$a Handlová, Slovensko \$c Slovensko \$f Trnava, Slovensko
372 ## \$a katolícka teológia
374 ## \$a katolícki kňazi

100 1# \$a Hroboň, Ján Bohdan, \$d 1938-2006
370 ## \$a Martin, Slovensko \$c Slovensko \$f Martin, Slovensko
372 ## \$a evanjelická teológia
374 ## \$a evanjelickí kňazi

100 1# \$a Mastiliak, Ján, \$d 1911-1989
370 ## \$a Nižný Hrabovec, Slovensko \$b Prešov, Slovensko \$c Slovensko
372 ## \$a teológia
374 ## \$a gréckokatolícki kňazi

375 Pohlavie (O)

Pole obsahuje informáciu o pohlaví osoby. Pohlavie osoby uvádzame slovnými výrazmi **muž** alebo **žena**.

Indikátory: Nedefinované ##

Podpolia:

\$a Pohlavie (O)

\$s Počiatkový dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

\$t Konečný dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

Príklady:

100 1# \$a Šišmiš, Milan, \$d 1964-

370 ## \$a Bánovce nad Bebravou, Slovensko \$c Slovensko \$f Martin, Slovensko

372 ## \$a genealógia \$a história

373 ## \$a Slovenská genealogicko-heraldická spoločnosť \$a Slovenská národná knižnica

374 ## \$a genealógovia \$a historici

375 ## \$a muž

100 1# \$a Kraskovská, Ľudmila, \$d 1904-1999

368 ## \$d prof. \$d PhDr. \$d DrSc.

370 ## \$a \$a Vilnius, Litva \$b Bratislava, Slovensko \$f Bratislava, Slovensko

372 ## \$a archeológia

373 ## \$a Slovenské národné múzeum (Bratislava, Slovensko)

374 ## \$a archeologičky

375 ## \$a žena

Uvedenie zistenej informácie o pohlaví má význam aj pri neindividualizovaných menách zahraničnej a cudzojazyčnej proveniencie, pri ktorých chýbajú informácie nutné k identifikácii osoby, prípadne k jej rozlíšeniu od iných osôb s tým istým menom.

Príklad:

100 1# \$a Bauer, K. M

375 ## \$a muž

100 1# \$a Bauer, K. M

375 ## \$a žena

Informácie o zmene pohlavia

Príklad:

100 1# \$a Wachowski, Lana, \$d 1965-

400 1# \$a Wachowski, Larry, \$d 1965- \$e Rodné meno

370 ## \$a Chicago, Ill. \$c Spojené štáty americké

372 ## \$a film \$a filmová réžia

373 ## \$a Wachowski Brothers

374 ## \$a filmové režisérky

375 ## \$a muž \$s 1965 \$t 2007

375 ## \$a žena \$s 2007

376 Informácie o rode/rodine (O)

Do poľa sa uvádza informácia o type rodu/rodiny, jej dedičnom titule, alebo meno jej prominentného člena. Pole priamo súvisí s bibliografickou poznámkou v poli 678. Ale na rozdiel od tohto poznámkového poľa sa dajú konkrétne údaje zo štruktúry poľa 376 cielene selektovať.

Označenie typu rodu/rodiny musí mať vždy formu preferovanej lexikálnej jednotky, to znamená že ho nevytvárame voľne vyberanými výrazmi a slovnými spojeniami, ale ho preberáme zo súboru vecných autorít. Meno prominentného člena rodu/rodiny preberáme zo súboru personálnych autorít v neštruktúrovanej podobe.

Viacnásobný výskyt poľa zapíšeme vtedy, ak uvádzame informácie o rode/rodine súvisiace s rôznymi časovými obdobiami.

Indikátory: Nedefinované ##

Podpolia:

\$a Typ rodu/rodiny (O)

\$b Meno prominentného člena rodu/rodiny (O)

\$c Dedičný titul (O)

\$s Počiatkový dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

\$t Konečný dátum časového obdobia/rozmedzia (NO)

Príklad:

100 3# \$a Esterházi (rod : \$c Slovensko : \$g Esterházi, Pavol, 1587-1645)

370 ## \$c Slovensko

376 ## \$a rod \$b Esterházi, Pavol, 1587-1645 \$c gróf \$ c knieža

100 3# \$a Gutmann (rodina : \$c Martin, Slovensko)

370 ## \$c Slovensko \$f Martin, Slovensko

376 ## \$a rodina \$t 1942

100 3# \$a Gregor (rodina : \$c Martin, Slovensko)

370 ## \$c Slovensko \$f Martin, Slovensko

376 ## \$a rodina \$s 1942

377 Súvisiaci jazyk (O)

Do poľa uvádzame informáciu o jazyku/jazykoch súvisiacich s osobou. Jazyk súvisiaci s osobou je jazyk, ktorý používa osoba vo svojich publikovaných dielach. Informáciu o jazyku neuvádzame slovom ani slovným spojením, ale kódom jazyka z Kódovníka jazykov MARC.

Indikátory: Nedefinované ##

Podpolia:

\$a Kód jazyka (O)

Príklady:

100 1# \$a Beckett, Samuel, \$d 1906-1989
370 ## \$a Dublin, Írsko \$b Paríž, Francúzsko
372 ## \$a literatúra \$a próza \$a dráma
374 ## \$a spisovatelia \$a dramatici
375 ## \$a muž
377 ## \$a eng \$a fre

100 1# \$a Bernolák, Anton, \$d 1762-1813
370 ## \$a Slanica, Slovensko \$b Nové Zámky, Slovensko \$c Slovensko
372 ## \$a lingvistika \$a literatúra
374 ## \$a lingvisti \$a spisovatelia
375 ## \$a muž
377 ## \$a slo \$a lat

1001# \$a Andronikova, Hana, \$d 1967-2011
370 ## \$a Zlín, Česko \$b Praha, Česko \$c Česko
372 ## \$a literatúra
374 ## \$a spisovateľky
375 ## \$a žena
377 ## \$a cze

1001# \$a Kormoš, Alexander, \$d 1941-
370 ## \$a Pilišský Santov, Maďarsko \$c Maďarsko
372 ## \$a literatúra
374 ## \$a spisovatelia
375 ## \$a muž
377 ## \$a hun \$c slo

665 Odkaz na históriu záhlavia (O)

Poznámka v poli 665 vysvetľuje alebo dopĺňa vzťah medzi autorizovanými selekčnými údajmi v poli 100 a 500. Mala by byť výstižná a nemala by duplicitne reprodukovat' údaje z poľa 500, ktoré vysvetlenie nepotrebujú, prípadne duplicitne opakovať údaje z poľa 678.

Príklady:

100 1# \$a \$a Kostra, Ján, \$d 1910-1975

500 1# \$i Pseudonym: \$a Robur, Ján, \$d 1910-1975 \$w r

500 1# \$i Pseudonym: \$a Medník, Ján, \$d 1910-1975 \$w r

500 1# \$i Pseudonym: \$a Bača, Ivan, \$d 1910-1975 \$w r

500 1# \$i Spoločný pseudonym: \$a Benko, Kristián \$w r

500 1# \$i Manželka: \$a Bendová, Krista, \$d 1923-1988 \$w r

665 ## \$a S manželkou Kristou Bendovou používal spoločný pseudonym Kristián Benko

100 1# \$a Petiška, Peter, \$d 1937-2012

500 1# \$i Skutočné meno: \$a Kliment, Peter, \$d 1937-2012 \$w r

665 ## \$a Pod skutočným menom publikuje v odbore zdravotníctvo a právo. Pod pseudonymom Peter Petiška v odbore literatúra

100 1# \$a Zábrana, Jan, \$d 1931-1984

500 1# \$a Škvorecký, Josef, \$d 1924-2012

500 1# \$a Žantovská Hana, \$d 1921-2004

500 1# \$a Přidal, Antonín, \$d 1935-2017

665 ## \$a Prepožičal svoje meno prekladateľom Hane Žantovskej (G. Greene: Vlák do Istanbulu), Antonínovi Přidalovi (J. B. Priestley: Dobří kamarádi) a spisovateľovi Josefovi Škvoreckému (Vražda pro štěstí, Vražda se zárukou, Vražda v zastoupení)

670 Zdroj nájdených informácií (O)

Pole obsahuje odkazy na zdroje použité pri tvorbe autorizovaného selekčného údajja, zdroje z ktorých boli čerpané a preberané informácie pri tvorbe autoritatívneho záznamu:

Autorizovaná forma mena - autorizovaný selekčný údaj

Informácie odlišné od autorizovaného selekčného údajja - údajov v záhlaví: iné formy mena, odlišné životopisné dátumy, odlišné biografické a profesijné údaje

V súvislosti so zdrojom citácie sa v podpoli \$b identifikuje druh nájdenej/získanej informácie.

Indikátory: Nedefinované: ##

Podpolia:

\$a Zdroj citácie (NO)

\$b Nájdená/získaná informácia (NO)

Citovanie zdrojov

Citovanie monografií

Príklady:

670 ## \$a Biografický lexikón Slovenska. IV, CH-K1, 2010

670 ## \$a Slovenský biografický slovník. IV. zväzok, M-Q, 1990

670 ## \$a Praschl-Bichler, G.: Svadby a lásky Habsburgovcov, 1999

670 ## \$a Encyklopédia archeológie, 2000

670 ## \$a Zborník 5. Bratislavského seminára z teórie hudby, 2003

Citovanie monografie, ktorá je dielom osoby meno ktorej sa uvádza v autorizovanom selekčnom údaji/hlavnom záhlaví

a) Neuvádzame meno osoby , ale iba zámeno Jeho/Jej: a rok vydania publikácie (cez čiarku)

Príklad:

100 1# \$a Hvorecký, Michal, \$d 1976-

670 ## \$a Jeho: Dunaj v Amerike, 2010

b) Systém Virtua umožňuje tvorbu autorizovaných selekčných údajov priamo z príslušného poľa bibliografického záznamu. Vtedy sa pole 670 a citácia zdroja vytvára automaticky. V poli 670 sa zobrazia údaje z pola 245 BIB záznamu, teda údaje, ktoré zodpovedajú zvyčajne titulnej strane dokumentu.

Príklad:

100 1# \$a \$a Ivey, Eowyn, \$d 1973-

400 1# \$a \$a Iveyová, Eowyn, \$d 1973-

670 ## \$ \$a Dcéra snehu, 2012: \$b t.p. (Eowyn Iveyová ; z anglického originálu The snow child preložil Vladislav Gális)

670 ## \$a www(Nasjonalbiblioteket), cit. 4.2.2016; \$b autorizovaná forma; rok narodenia; profesijné údaje

Citovanie článkov zo seriálov (novín a časopisov)

Príklady:

670 ## \$a Novotný, V.: Prof. MUDr. Ivan Žucha, CSc., zomrel. In: Česká a slovenská psychiatrie. Roč. 105, č. 5 (2009), s. 229-230

670 ## \$a Krčméry, Š.: Ján Štursa (1880-1925). In: Slovenské pohľady. Roč. 41, č. 5 (1925), s. 315-316

Citovanie článkov zo zborníkov

Príklad:

670 ## \$a Števíček, J.: Archaizácia a modernosť Urbanovho diela. In: Biografické štúdie 22, 1995, s. 11-17

Citovanie štúdií (úvodných štúdií, predslovov a doslovov) z monografií

Príklad:

670 ## \$a Kraus, C.: Objavovanie strateného básnika. In: Beniak, V.: Stratenko, 1994, s. 92-93

Citovanie elektronických zdrojov

Príklady:

670 ## \$a Zborník 5. Bratislavského seminára z teórie hudby [elektronický zdroj, CD ROM], 2003

670 ## \$a Panna Zázračnica [videozáznam, DVD], 2009

670 ## \$a Biblické príbehy 5 [zvukový záznam, CD], 2010

Citovanie článkov z elektronických zdrojov

670 ## \$a Šebo, Z.: Slovenská organová hudba. In: Zborník 5. Bratislavského seminára z teórie hudby [elektronický zdroj, CD ROM], 2003, s. 120-126

Citovanie internetových zdrojov

Internetové zdroje citujeme uvedením ich oficiálneho názvu/oficiálneho názvu internetovej stránky s následným uvedením dátumu, kedy bol dokument citovaný/prezeraný.

Príklady:

- 670 ## \$a www(Wikipedia, the free encyclopedia), cit. 10.4.2019
- 670 ## \$a www(Wikipédia, slobodná encyklopédia), cit. 22.3.2018
- 670 ## \$a www(Wikipédia, l'encyclopédie libre), cit. 8.3.2017
- 670 ## \$a www(Wikipedia, die freie Enzyklopädie), cit. 10.12.2009
- 670 ## \$a www(Bibliothèque nationale de France), cit. 22.3.2019
- 670 ## \$a www(Narodowy Uniwersalny Katalog Centralny), cit. 22.3.2011
- 670 ## \$a www(Deutsche Nationalbibliothek), cit. 2.3.2011
- 670 ## \$a www(Die Deutsche Bibliothek), cit. 22.3.2011
- 670 ## \$a www(Library of Congress), cit. 5.3.2011
- 670 ## \$a www(Library of Congress Names), cit. 22.3.2011
- 670 ## \$a www(Národní knihovna České republiky), cit. 22.3.2019
- 670 ## \$a www(National Library of Australia), cit. 1.3.2016
- 670 ## \$a www(Literárne informačné centrum), cit. 6.7.2008
- 670 ## \$a www(Irish Writers Online), cit. 1.2.2009
- 670 ## \$a www(Prešovská univerzita v Prešove), cit. 9.9.2009

Citovanie internetových periodík

Príklady:

- 670 ## \$a www(Sme.sk), 6.8.2014, cit. 5.4.2016
- 670 ## \$a www(Washington Post), 1.2.2015, cit. 22. 2. 2016

Citovanie článkov z internetových periodík

Príklad:

- 670 ## \$a www(Kadlec, O.: Profesor Emil Matejíček. In: My noviny : Turčianske noviny), 13.3.2016, cit. 15.3.2016

Citovanie osobných webových stránok

Príklady:

100 1# \$a Jesenský, Miloš, \$d 1971-
670 ## \$a www(Osobná stránka), cit. 28.8.2015

Citovanie z databázy VIAF

Databázu VIAF necitujeme ako celok, citujeme príslušnú knižnicu, ktorej formu mena osoby vyberieme. Personálne autorizované záhlavia participantov v databáze VIAF nemajú jednotnú formu. Pri vyhľadávaní autorizovanej formy mena v databáze VIAF sa riadime jednoznačnou navigáciou: jazyková a geografická proveniencie príslušnej osoby = databáza knižnice, ktorá jazykovú a geografickú provenienciu osoby vykazuje.

Citovanie zdroja údajov, získaných osobným kontaktom

Za informáciu získanú osobným kontaktom sa považuje informácia získaná telefónnym rozhovorom, e-mailom, osobným rozhovorom, osobnou konzultáciou prijatá od osoby, meno ktorej spracúvame, prípadne od jej rodinných príslušníkov. Zdroj takejto informácie citujeme slovným spojením *osobná konzultácia*, v prípade získania informácií od rodinných príslušníkov, uvedieme za týmto slovným spojením aj označenie rodinného príslušníka.

Príklad:

670 ## \$a Osobná konzultácia, cit. 10.4.2016
670 ## \$a Osobná konzultácia, dcéra, cit. 10.1.2016

Citovanie lístkových katalógov a kartoték

670 ## \$a Lístkový katalóg Národného biografického ústavu Slovenskej národnej knižnice

Uvádzanie nájdenej/zistenej informácie v podpoli \$b

Najfrekvencovanejšie druhy nájdených/zistených informácií sú:

autorizovaná forma, iné formy mena, pseudonymy, dátum narodenia, dátum úmrtia, chybný dátum narodenia, chybný dátum úmrtia, iný dátum úmrtia, biografické údaje, genealogické údaje, profesijné údaje, národnosť.

Pri zápise sa oddeľuje podpole \$a od podpoľa \$b bodkočiarkou.

Rôzne typy/druhy zistených informácií oddeľujeme v podpoli \$b bodkočiarkou.

Ak citujeme v podpoli \$a zdroj, z ktorého sme prevzali autorizovaný selekčný údaj - autorizovanú formu mena, v podpoli \$b uvedieme slovné spojenie *autorizovaná forma*.

Príklad:

100 1# \$a Kmeť, Ján, \$d 1848-1931

670 ## \$a Biografický lexikón Slovenska. IV, CH-Kl, 2010; \$b autorizovaná forma

Uvádzanie ďalších nájdeneých/zistených informácií

Príklady:

100 1# \$a Šikula, Vincent, \$d 1936-2001

670 ## \$a Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia, 2001; \$b autorizovaná forma; biografické údaje; profesijné údaje

100 1# \$a Chladný, Ján, \$d 1909-1991

400 1# \$a Chladný-Hanoš, Ján, \$d 1909-1991

670 ## \$a Odbojárska ročenka, 1988; \$b autorizovaná forma; dátum narodenia; iná forma mena; profesijné údaje

670 ## \$a Považan, G.: Odišiel vzácny človek - veliteľ. In: Bojovník. Roč. 36, č. 46 (1991), s. 5; \$b dátum úmrtia

100 1# \$a Kmeť, Ján, \$d 1848-1931

400 1# \$a Kmeťo, Ján, \$d 1848-1931

400 1# \$a Kmeťa, Ján, \$d 1848-1931

670 ## \$a Biografický lexikón Slovenska. IV, CH-Kl, 2010; \$b autorizovaná forma; biografické údaje; profesijné údaje

670 ## \$a Matematika na Slovensku, 2008; \$b iná forma mena (Kmeťo, Ján)

670 ## \$a Matematika na Slovensku, 2009; \$b iná forma mena (Kmeťa, Ján)

100 1# \$a Mann-Borgese, Elisabeth, \$d 1918-2002

400 1# \$i Rodné meno: \$a Mann, Elisabeth Veronica, \$d 1918-2002 \$w r

670 ## \$a www(Deutsche Nationalbibliothek), cit. 2.3.2011; \$b autorizovaná forma; rodné meno; biografické údaje; profesijné údaje

100 1# \$a Mačková, Elena, \$d 1979-

670 ## \$a Osobná konzultácia, cit. 23.5.2015; \$b autorizovaná forma; dátum narodenia

100 1# \$a Žucha, Ivan, \$d 1935-2009

670 ## \$a Novotný, V.: Prof. MUDr. Ivan Žucha, CSc., zomrel. In: Česká a slovenská psychiatrie. Roč. 105, č. 5 (2009), s. 229-230; \$b autorizovaná forma; biografické údaje; profesijné údaje

100 1# \$a Krnová, Kristína, \$d 1952-

400 1# \$i Rodné meno: \$a Hajsterová, Kristína, \$d 1952- \$w r

670 ## \$a Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia, 2008; \$b autorizovaná forma; biografické údaje; profesijné údaje

670 ## \$a Jubileum Kristíny Krnovej. In: Slovenské pohľady. Roč. IV.+128., č. 7-8 (2012), s. 320; \$b rodné meno

100 1# \$a Smrek, Ján, \$d 1898-1982

400 1# \$i Skutočné meno: \$a Čietek, Ján, \$d 1898-1982 \$w r

500 1# \$i Pseudonym: \$a Volžanin, Ilia, \$d 1898-1982 \$w r

500 1# \$i Pseudonym: \$a Volžanin, Ilja, \$d 1898-1982 \$w r

670 ## \$a Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia. 2001; \$b autorizovaná forma; skutočné meno; pseudonymy; biografické údaje; profesijné údaje

100 1# \$a Čerínsky, Igor, \$d 1972-

670 ## \$a Osobná konzultácia, cit. 10.1.2016; \$b autorizovaná forma; dátum narodenia; národnosť

678 Biografické alebo historické údaje (O)

Pole obsahuje biografické, profesijné a historické údaje zapísané v nižšie uvedenej štruktúre. Zápis týchto údajov má byť výstižný a štylisticky správny. Údaje v poli 678 korešpondujú s údajmi uvedeným v poli 046 a v poliach 3XX.

Indikátory

Prvý indikátor – vždy 0 (Bibliografický koncept)

Druhý indikátor: Nedefinovaný #

Podpolia

\$a Biografické alebo historické údaje (O)

Štruktúra zápisu poznámky:

Prvým údajom v poli 678 by mala byť hlavná profesijná charakteristika osoby, prípadne doplnená ďalšími profesijnými charakteristikami. Tento údaj by mal byť logicky i opticky prístupný katalogizátorovi/bibliografovi ako prvý, pretože v prvej línii pátra práve po profesionálnom zaradení osoby.

Pole 678 chápeme ako plnohodnotnú a zverejnenú súčasť autoritatívneho záznamu, nositeľa dôležitých identifikačných informácií, nie ako prípadný doplnok informácií z iných polí záznamu.

Používame preto túto štruktúru a interpunkciu zápisu poznámky, determinovanú informačnými možnosťami zdrojov:

Profesia, špecializácia osoby,

↓

akademické tituly osoby,

↓

pôsobisko/pracovisko osoby,

↓

presný dátum narodenia,

↓

miesto narodenia

↓

dátum úmrtia,

↓

miesto úmrtia;

↓

d'alsie detailnejšie údaje osobného charakteru, príbuzenské vzťahy

Pri zápise poznámky dodržiavame nasledovné zásady:

Poznámku píšeme s veľkým začiatočným písmenom.s

Pri slovenských osobnostiach neuvádzame prívlastok slovenský.

Pri príslušníkoch národnostných menšín žijúcich na Slovensku uvádzame národnosť osoby s dodatkom žijúci/žijúca na Slovensku.

Pri zahraničných osobnostiach uvádzame prívlastok pre národnosť.

Uvádzame najaktuálnejšie akademické/vedecké tituly, ktoré v zdroji nájdeme (Napri.: ak je prof., neuvádzame už doc.).

Pred dátum narodenia a úmrtia uvádzame piktogramy * a †

Dátumy oddeľujeme od miesta narodenia a úmrtia čiarkou.

Mesiac v dátume narodenia a úmrtia zapisujeme slovom v nominatíve.

Miesto narodenia a úmrtia mimo územia Slovenska dopĺňame uvedením štátu (cez čiarku).

V niektorých prípadoch je dobré a potrebné uviesť príbuzenský vzťah k inej osobe (manžel, manželka, syn, dcéra, brat ....), detailnejšie údaje osobného charakteru.

Príbuzenský vzťah uvádzame na konci poznámky v tvare: Označenie príbuzenského vzťahu, dvojbodka, meno osoby a životopisné dátumy v okrúhlych zázvorkách.

Príklady

100 1# \$a Beckett, Samuel, \$d 1906-1989

046 ## \$f 1906 \$g 1989

370 ## \$a Dublin, Írsko \$b Paríž, Francúzsko \$c Írsko \$c Francúzsko \$s 1937 \$t 1989

372 ## \$a literatúra \$a próza \$a dráma

374 ## \$a spisovatelia \$a prozaici \$a dramatici

375 ## \$a muž

377 ## \$a eng \$a fre

670 ## \$a Encyclopaedia Beliana. Prvý zväzok, A-Belk, 1999; \$b autorizovaná forma; biografické údaje; profesijné údaje

678 0# \$a Írsky dramatik a prozaik, píšuci po francúzsky a po anglicky, * 13. apríl 1906, Dublin, Írsko - † 22. december 1989, Paríž, Francúzsko. Od roku 1937 žil vo Francúzsku

100 1# \$a Pántik, Július, \$d 1922-2002

046 ## \$f 1922-2002

370 ## \$a Stredné Plachtince, Slovensko \$b Bratislava, Slovensko \$c Slovensko

372 ## \$a herectvo \$a divadlo \$a film

373 ## \$a Slovenské národné divadlo (Bratislava, Slovensko). Činohra \$s 1942 \$t 1992

373 ## \$a Vysoká škola múzických umení v Bratislave \$s 1951 \$t 1965

374 ## \$a herci \$s 1942 \$t 1992

374 ## \$a vysokoškolskí učitelia \$s 1951 \$t 1965

375 ## \$a muž

670 ## \$a \$a Leikert, J.: 111 Osobností Slovenska, 2009; \$b autorizovaná forma; biografické údaje; profesijné údaje

678 0# \$a Herec, vysokoškolský učiteľ, * 15. január 1922, Stredné Plachtince - † 25. august 2002, Bratislava

100 1# \$a Feuchtwanger, Lion, \$d 1884-1958

046 ## \$f 1884 \$g 1958

370 ## \$a Mníchov, Nemecko \$b Los Angeles, Callif. \$c Nemecko \$c Spojené štáty americké

372 ## \$a literatúra \$a próza \$a dráma \$a preklady z gréčtiny \$a preklady zo španielčiny

374 ## \$a spisovatelia \$a prozaici \$a dramatici \$a prekladatelia

375 ## \$a muž

377 ## \$a ger

400 1# \$a Feuchtwanger, Leon, \$d 1884-1958

500 1# \$i Pseudonym: \$a Arje, Jacob, \$d 1884-1958 \$w r

670 ## \$a www(Deutsche Nationalbibliothek), cit. 28.1.2010; \$b autorizovaná forma; biografické údaje; pseudonym; iná forma mena; profesijné údaje

678 0# \$a Nemecký spisovateľ, dramatik a prekladateľ, 7. júl 1884, Mníchov, Nemecko - † 21. december 1958, Los Angeles, Kalifornia, Spojené štáty americké

100 1# \$a \$a Kostra, Ján, \$d 1910-1975

046 ## \$f 1910 \$g 1975

370 ## \$a Turčianska Štiavnička, Slovensko \$b Bratislava, Slovensko \$c Slovensko

372 ## \$a literatúra \$a poézia \$a maliarstvo \$a esejistika

374 ## \$a spisovatelia \$a básnici \$a maliari \$a esejisti

375 ## \$a muž

377 ## \$a slo

500 1# \$i Pseudonym: \$a Robur, Ján, \$d 1910-1975 \$w r

500 1# \$i Pseudonym: \$a Medník, Ján, \$d 1910-1975 \$w r

500 1# \$i Pseudonym: \$a Bača, Ivan, \$d 1910-1975 \$w r

500 1# \$i Spoločný pseudonym: \$a Benko, Kristián \$w r

500 1# \$i Manželka: \$a Bendová, Krista, \$d 1923-1988 \$w r

670 ## \$a Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia, 2001; \$b autorizovaná forma;
pseudonymy; biografické údaje; profesijné údaje

678 0# \$a Básnik, maliar, esejista, * 4. december 1910, Turčianska Štiavnička - † 5. november 1975, Bratislava

856 Elektronické umiestnenie a prístup (O)

Pole obsahuje informácie potrebné pre lokalizáciu a sprístupnenie elektronických zdrojov. Používa sa na zápis zdroja alebo jeho prvkov, ak sú dostupné v elektronickej podobe. Ak sa lokačné prvky menia, pole je opakovateľné.

Zo spracovateľskej praxe vyplýva, že elektronický zdroj je často jediným zdrojom získania relevantných informácií, predovšetkým pri žijúcich a generačne mladších osobách.

Indikátory:

Prvý indikátor: Spôsob sprístupnenia

4 Prístup k elektronickému zdroju cez http

Druhý indikátor: Vzájomný vzťah

2 Súvisiaci zdroj

Označuje súvislosť/vzájomný vzťah medzi elektronickým zdrojom a autorizovaným selekčným údajom.

Podpolia:

\$u Adresa elektronického zdroja (O)

Podpole obsahuje priamy link na webovú stránku, ktorá slúži ako zdroj informácií uvádzaných/citovaných v poli 670 ako oficiálny informačný zdroj.

Príklad:

856 42 \$u http://sk.wikipedia.org/wiki/Tupac_Shakur

Zásady používania poľa 856

Výskyt poľa 856 je podmienený výskytom poľa 670.

Pole 856 sa nemôže vyskytovať v autoritatívnom zázname bez paralelného výskytu poľa 670.

Pole 856 v žiadnom prípade nesupluje pole 670. Pole 670 sa povinne vyskytuje v každom permanentnom autoritatívnom zázname, uvádzanie poľa 856 je fakultatívne.

Forma zápisu/citovanie zdrojového dokumentu v poli 670 sa odlišuje od zápisu priamej/konkrétne umiestnenej elektronickej adresy v poli 856.

V poli 670 je umiestnená všeobecná informácia, ktorú pole 856 špecifikuje tým, že lokalizuje a sprístupní jej konkrétny elektronický zdroj.

Príklad:

670 ## \$a www(Wikipédia, slobodná encyklopédia), cit. 20.11.20013; \$b autorizovaná forma ; iné formy mena ; biografické údaje

856 42 \$u http://sk.wikipedia.org/wiki/Tupac_Shakur

Pri rozhodovaní o použití poľa 856 je potrebné zvážiť tieto fakty:

Informačná hodnota poľa 670

Ak je informačná hodnota poľa 670 dostatočná a jednoznačná, nie je potrebné uvádzať adresu elektronického zdroja v poli 856.

Platí to napr. pri citovaní databáz zahraničných knižníc, internetových periodík a zdrojov na pokračovanie. Naopak, ak sa cituje v poli 670 Wikipédia, osobné stránky, oficiálne stránky inštitúcií (orgánov štátnej správy, vysokých škôl, odborných a vedeckých pracovísk, kultúrnych a pamäťových inštitúcií a pod.), uvádzanie poľa 856 je vhodné a efektívne.

Stabilita webovej stránky a dynamika/premenlivosť jej adresy

Pri uvádzaní elektronického zdroja si treba všímať a vyhodnotiť tieto faktory:

Stabilitu webovej stránky a jej URL adresy

Dostupnosť a validitu webovej stránky

Pri zmene URL adresy presmerovanie starej adresy s novou URL adresou

Dynamiku URL adresy

Dočasnú stránku počas migrácie webu

Príliš dlhé URL adresy s množstvom parametrov a pripojenými súborami, ktoré sa otvárajú programami odlišnými od programov prehliadača

Existenciu jednej a tej istej stránky pod viacerými URL adresami

958 Formálne deskriptory (O)

Pole 958 je jediným národným poľom, ktoré navrhujeme zaviesť do autoritatívneho záznamu. Tento návrh vychádza zo skúseností so správou personálnych menných autorít a zo skúseností s často požadovanou selekciou autorít podľa špecifických kritérií (príslušníci národnostných menšín v SR, Slováci v zahraničí).

Indikátory: nedefinované ##

Podpolia:

\$a Formálny deskriptor (NO)

Pole je určené pre zápis formálnych/selekčných deskriptorov. Formálne deskriptory umožňujú efektívnu tvorbu subdatabáz (príslušníci národnostných menšín v SR, Slováci v zahraničí, vyhľadávanie osôb podľa geografickej príslušnosti a pod.) v rámci súboru personálnych autorít a uľahčujú rešeršovanie v tomto súbore. Dôvodom tohto rozhodnutia bola skutočnosť, že pri takýchto špecifikovaných výberoch nie je jazyk hlavného záhlavia (pole 100) jednoznačný. Použitie polí 3XX by špecifikáciu príslušníkov národnostných menšín (vychádzajúcu z kombinácie národnosti a geografickej lokalizácie) taktiež uspokojivo neumožnilo.

Pole 958 bude slúžiť pre internú potrebu a v úplnom zázname sa nezobrazí.

Používané budú formálne deskriptory:

BX

Deskriptor označuje osoby žijúce na Slovensku (Slovákov, príslušníkov národnostných menšín v SR), resp. osoby so vzťahom k Slovensku (Slováci v zahraničí).

Ak Slovák – osoba uvedená v hlavnom záhlaví (pole 100) nie je príslušník národnostnej menšiny v SR, ani Slovák v zahraničí, použije sa iba jeden výskyt poľa 958 s deskriptorom BX, nekombinuje sa s ďalším deskriptorom.

BC

Deskriptor označuje osoby žijúce mimo územia Slovenska (v zahraničí), ktoré nie sú Slováci, Slováci v zahraničí, ani príslušníci národnostných menšín v SR.

NM

Deskriptor označuje národnostné menšiny v SR. Je určený pre spracovanie príslušného výberu ako výberové kritérium.

HU

Deskriptor označuje príslušníkov maďarskej národnostnej menšiny v na Slovensku.

RN

Deskriptor označuje príslušníkov rusínskej národnostnej menšiny v na Slovensku.

RQ

Deskriptor označuje príslušníkov rómskej národnostnej menšiny v na Slovensku.

UK

Deskriptor označuje príslušníkov ukrajinskej národnostnej menšiny v na Slovensku.

ZS

Deskriptor označuje Slovákov v zahraničí.

Tieto formálne deskriptory budú podľa potreby kombinované s ISO kódmi krajín.

Príklady:

100 1# \$a Hevier, Daniel, \$d 1955-

958 ## \$a BX

[Slovák žijúci na Slovensku]

100 1# \$a Bugár, Béla, \$d 1958-

958 ## \$a BX

958 ## \$a HU

958 ## \$a NM

[Príslušník maďarskej národnostnej menšiny na Slovensku]

100 1# \$a Lacková, Elena, \$d 1921-2003

958 ## \$a BX

958 ## \$a RQ

958 ## \$a NM

[Príslušníčka rómskej národnostnej menšiny na Slovensku]

100 1# \$a Anoca, Dagmar Mária, \$d 1951-

958 ## \$a BX

958 ## \$a RO

958 ## \$a ZS

[Slovenka žijúca v Rumunsku, príslušníčka slovenskej národnostnej menšiny v Rumunsku]

00 1# \$a Resnais, Alain, \$d 1922-2014

958 ## \$a BC

958 ## \$a FR

[Francúz, žil vo Francúzsku]

100 1# \$a Forman, Miloš, \$d 1932-2018

958 ## \$a BC

958 ## \$a CZ

958 ## \$a US

[Čech žijúci v USA]

100 1# \$a Sacks, Oliver W., \$d 1933-2015

958 ## \$a BC

958 ## \$a US

958 ## \$a GB

[Američan anglického pôvodu]